

KKTC
MİLLİ EĞİTİM VE KÜLTÜR BAKANLIĞI

TEMEL EĞİTİM
SINIF 2

KARAKTER GELİŞİMİ
VE
SOSYAL BECERİ EĞİTİMİ
DERS KİTABI

Yazı ve Araştırma Kurulu:

Seyide Akgünlü
Duygu Server
Zülal Düzgün
Ayşegül Bükük

Bu kitap; Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı, Talim ve Terbiye Dairesi tarafından ilkokullarda ders kitabı olarak denenip geliştirilmesi uygun bulunmuştur.

Her hakkı saklıdır ve KKTC Milli Eğitim Bakanlığı'na aittir. Kitabın metin, soru, şekil ve resimleri kısmen de olsa hiçbir surette alınıp yayımlanamaz.

KKTC
MİLLİ EĞİTİM VE KÜLTÜR BAKANLIĞI YAYINIDIR

Lefkoşa, 2005

Önsöz

Karakter Gelişimi ve Sosyal Beceriler eğitimi, insan yaşamını anlamlı ve üretken hale getirebilmek, bireylerin yaşama dair amaç edinmelerini sağlamak, bununla birlikte sağlıklı gelişen bir toplum ortaya çıkarabilmek için, toplum içerisinde bir takım erdemler geliştirme çabasıdır. Bu eğitim, evrensel ve toplumsal bir takım değerlerin okul yaşamına sistemli olarak yerleştirilmesi sürecidir.

İnsan yaşamında çocukluk dönemi sağlıklı bir kişilik kazanımında ve topluma uyum sağlanmasında en kritik dönemdir. Bir bilge: Çocuklar toplumumuzun %25'ini ama geleceğimizin %100 'ünü oluşturmaktadır demiştir. Geleceğin sağlıklı toplumunu oluşturacak çocukların, sosyal beceriler ve olumlu karakter özellikleri kazanmaları gerekmektedir.

İlkokul dönemi çocukların bu özellikleri kazanmaya en açık olduğu dönemdir Bu dönemde öğretmenler çocuklar için model aldıkları en önemli figür haline gelirler. İlköğretim öğrencilerinin bu eğitimi öğretmenlerinden almaları onların bu konuyu 'içselleştirebilmelerine' ve uygulamaya koymalarına olanak sağlayacaktır. Bu nedenle Kişilik Gelişimi ve Sosyal Beceriler Eğitimi Dersinin en etkili şekilde aktarılabilmesi için öğretmenlere önemli görevler düşmektedir.

Karakter Gelişimi ve Sosyal Beceriler Eğitimi kitapları, içerik yönünden eğitim sistemimize olumlu katkı koyacağını düşündüğümüz, kültürümüze uygun olarak hazırlanmış ilk kapsamlı çalışmalardır. Eğitim ve öğretim ortamlarının dinamikliğinin gereği olarak, gelecek eleştiriler ve çalışmalar doğrultusunda gelişimleri sürecektir.

Komisyon

KARAKTER GELİŞİMİ VE SOSYAL BECERİ EĞİTİMİ

İÇİNDEKİLER

1. TANIŞMA	1
2. KURALLAR	2
3. AYNAYA BAK NE GÖRÜYORSUN	4
4. DUYGULAR	6
5. SORUMLULUK	8
6. HAYIR DİYE BİLMEK	11
7. ARKADAŞLIK	13
8. DÜRÜSTLÜK	16
9. ADALET	18
10. PAYLAŞIM	20
11. YARDIMLAŞMA	22
12. ÖZGÜVEN	24
13. DÜZENLİ OLMAK (Öz Disiplin)	26
14. ZORBALIK	30
15. ÖFKE KONTROLÜ	32
16. SAYGI	34
17. İŞBİRLİĞİ	36
18. KİBARLIK	38
19. ÇEVREYE DUYARLILIK	40
20. KISKANÇLIK	47
21. GİRİŞKENLİK	48
22. EMPATİ	50
23. HİKAYENİN İKİ YÜZÜ	52
24. İYİ KARAKTERLİ BİR İNSAN OLMANIN ÖNEMİ	54
25. HEPİMİZ FARKLIYIZ	55
26. SORUNLAR	57
27. RESİMLİ HİKAYELER	59

GİRİŞ

Karakter Gelişimi ve Sosyal Beceriler Eğitimi dersinin ana hedefi öğrencilerin olumlu karakter özellikleri geliştirmesine ve sosyal beceriler kazanmasına yardımcı olmaktır. Bir bireyin karakterinin oluşması ve sosyal beceriler kazanması çok küçük yaşlarda başlar. Bu eğitimin temelleri ailede ve çocuğun yakın çevresinde atılır. Ancak çocuğun kendi kişiliğini oluşturduğu ergenlik çağına kadar bu süreç devam eder. Yani bu demektir ki biz çocuklarımıza bu eğitimi okullarımızda da devam ettirebiliriz. Böylece çocukların ailelerinde veya çevrelerinden eksik veya hatalı alabilecekleri bu bilgileri bütün çocuklarımıza aynı doğrultuda verebiliriz. Toplumun temellerini oluşturan bireylerin olumlu kişilik özelliklerine sahip sosyal yönü gelişmiş güçlü bireyler olması toplumun ilerlemesinin ve bireyin mutluluğunun gereğidir. Bu bağlamda sosyal beceriler dersi eğitim sistemimizdeki çok önemli bir eksikliği ortadan kaldırmaktadır. Ancak bu dersin doğru ve etkin bir şekilde öğrencilere verilmesi , bir başka deyişle dersin amacına ulaşması, için öğretmenlerimize büyük görevler düşmektedir. Dersin başarısı için özellikle bu dersin yararlılığına gönülden inanmak gerekmektedir. Ayrıca aşağıda verilen dersin işlenişi sırasında dikkat edilmesi gereken noktalara sınıfta dersi işlerken uygulamak büyük bir önem taşımaktadır.

Dersin İşlenişi Sırasında Dikkat Edilmesi Gereken Noktalar :

Karakter Gelişimi ve Sosyal Beceriler eğitimi bireyin gelişimini hedef alan bir ders olduğundan dersin işlenişi sırasında öğretmenin, öğrenci merkezli bir eğitim yaklaşımını uygulaması önem taşır. Öğretmenlerin ders sırasında aşağıda verilen noktalara özen göstermeleri dersin amacına ulaşmasında etkili olacaktır.

- Bu ders tamamen gönüllülük esasına dayandığından, öğrencilere aktivitelere katılmaları konusunda bir zorlama yapılmamalıdır.
- Öğrencilere cevaplarını özgürce verebilecekleri bir ortam sağlanmalıdır.
- Öğretmen sınıfın ihtiyacına göre programda değişiklik yapabilir.(Örneğin öfkeyle ilgili sınıfta yaşanan bir olayın hemen ardından “öfke kontrolü” konusu işlenebilir).
- Aktivitelere göre hazırlanacak olan sınıf panolarında her öğrencinin en az bir çalışmasının yıl içerisinde panoya asılmasına özen gösteriniz.
- Sınıf içerisinde yapacağınız tartışmalarda öğrencilerinizin birbirlerine kırıncı söz ve davranışlarda bulunmalarına dikkat ediniz.

Bebeklikten başlayıp, yaşlılığa doğru ilerleyen yaşam süresinde birbirlerinden farklı özellikler taşıyan gelişim dönemlerinden geçilir. Her gelişim döneminin içinde yerine getirilmesi gereken gelişim ödevleri bulunmaktadır. Başka bir anlatımla, gelişim ödevleri çocukların belirli yaş dönemlerinde kazanmaları beklenen davranışlardır.

Birey içinde bulunduğu döneme ait gelişim ödevlerini başarı ile tamamlayacak olursa, kendine olan güveni artar, mutlu ve huzurlu olur; Daha sonraki gelişim dönemi ödevlerinin de daha kolay üstesinden gelir. Gelişim ödevlerinde başarısız olursa, kendine olan güveni sarsılır, huzursuzluk ve sıkıntılar ortaya çıkar; daha sonraki gelişim ödevlerinin (ergenlik, genç yetişkinlik, yetişkinlik) başarılmasında güçlüklerle karşılaşılır. Özellikle çocukluk ve ergenlik döneminde okullara, öğrencilerin

gelişim ödevlerini yerine getirerek sağlıklı bir gelişme göstermelerinde önemli roller düşmektedir.

Karakter Gelişimi ve Sosyal Beceri Eğitimi kitaplarında hazırlanan aktiviteler 7-11 yaş arası çocukların gerçekleştirilmesi beklenen gelişim ödevlerine uygun olarak hazırlanmıştır.

İlkokul (7-11 yaş) arası çocukların gelişim ödevleri

1.Kendine karşı tutumlar oluşturma :Öğretmen, öğrencinin çeşitli yönleri ile kendini tanıması ve benlik algısını(bireyin kendini açıklayış biçimi) zenginleştirilmesi için yardımcı olmalıdır.

2.Sosyal gelişimine bağlı olarak yaşlılarıyla iyi geçinmeyi öğrenme, kişilerarası ilişkilerini zenginleştirme.

3.İlköğretimin de hedeflerinden biri olan okuma, yazma, ve aritmetikle ilgili üç temel beceriyi geliştirme.

4.Vicdan ve değerler sistemi geliştirme.

5.Yaşamında kendisi için önemli olan yetişkinleri büyük ölçüde model olarak cinsiyetine uygun rolü geliştirme

6.Kendi kararları vermesine sorumluluk almasına olanak sağlanırsa, kişisel bağımsızlığını kazanmaya başlama.

Aktiviteler işlenirken uygulanacak olan yöntemlerin açıklamaları aşağıda verilmiştir. Aktiviteler uygulanırken verilen yöntemlerin bilinmesi aktivitenin amacına ulaşması açısından önem taşımaktadır.

- Sunu : Öğretmen olgu ve ilkeleri sözel olarak öğrenciye anlatır.Amacı bilgilerin kısa sürede gruba sunulması ve açıklanmasıdır.

Öğretmenler sunum yaparken şunlara dikkat etmelidir:

- 1.Belli bir süre tek nokta üzerinde odaklaşın.
- 2.Konu dışına çıkmaktan sakının.
- 3.Öğrencilerin zorlandığı noktalar için ayrıntılı ve fazladan açıklamalar yapın.
- 4.Öğrencilere değişik ve somut örnekler sunun.
- 5.Bir sonraki noktaya geçmeden önce üzerinde durulan konunun öğrenciler tarafından anlaşıldığından emin olun.

Soru Cevap : Soru sorma öğrencilerin öğrenme sürecine katılmalarını sağlayan karşılıklı etkileşimi kolaylaştıran bir süreçtir.

Öğretmenlerin soru sorma tekniğini kullanırken dikkat edilmesi gereken noktalar:

1. Sorulan sorulara cevap alınırken olabildiğince çok öğrenciye cevap hakkı verilmelidir.
2. Öğrencilerden yanıt istediğinizde onlara düşünmeleri için süre verin.
3. Öğrencilerin soru sorması derse etkin katılım demektir. Öğrencileri soru sormaya yönlendirin.
4. Bir defada bir soru sormaya özen gösterin.

- **Rol Oynama:** Rol oynama etkinliklerinde öğrenciler, insanların durumlarını ve çeşitli olayları dramatize ederler. Amacı öğrencilerde empati duygusu geliştirmektir. Öğrencileri gerçek yaşam ortamlarını model alan ortamlara sokmayı hedefler. Öğrencilerin rolleri üstlenmeleri kararlar vermeleri oynamaları ve sonuçlarla karşılaşmaları önemlidir.

Öğretmenlerin rol oynama tekniğini kullanırken dikkat etmesi gereken noktalar:

1. Öğrencilere hazırlık için yeterli süre veriniz.
2. Tüm sınıfın görebileceği şekilde oyunun oynanmasını sağlayınız.
3. Oyunu konunun amaçları, beceriler ve içerik doğrultusunda tartışınız.

- **Tartışma Yöntemi :** Bu yöntem sosyal beceriler eğitimi dersinin en önemli yöntemlerinden biridir. Öğrenciler tartışma yöntemi sırasında öz-güven ve kendilerini ifade etme yeteneği kazanacakları için bu yöntemi uygularken aşağıda verilen açıklamaların sınıf tartışması sırasında uygulanması büyük önem taşımaktadır.

1. Tartışma sırasında size saçma bile gelse öğrencilerinizin özgürce cevap vermelerine olanak tanıyınız.
2. Onları dinlerken fikirlerine önem verdiğinizi gösteriniz.
3. Sınıf tartışması sırasında sizin göreviniz öğrencilerin tartışmalarındaki düzeni sağlamak olmalıdır. Bu yüzden tartışmalar sırasında olabildiğince az söz hakkı alarak onların fikirlerini söylemelerine olanak tanıyınız.
4. Sınıfta herkesin birbirini saygılı ve sözünü kesmeden dinlemesini sağlayınız.
5. Tartışma sırasında ortaya çıkan fikirleri konunun dağıldığını hissettiğiniz zamanlarda özetleyerek konunun bütünlüğünü sağlayınız.
6. Tartışma sırasında ortaya çıkabilecek kırıncı davranış ve sözlere hemen müdahale ediniz. Gerekirse tartışmayı sonlandırınız.
7. Tartışma sonunda konunun ana fikrini söyleyerek tartışmayı sonlandırınız.

- **Örnek Olay:** Sosyal beceriler dersinde aktiviteler sırasında sık sık öğrencilerden kendi yaşamlarından örnekler vermeleri istenmiştir. Bu çalışma gerçekleştirirken aşağıdaki hususlara dikkat ediniz.

1. Öğrencilerin verdikleri örnek olaylardaki konuyla ilgili ana fikrin öğrenciler tarafından yapılmasını isteyiniz. Eğer onlar ana fikri göremiyorlarsa siz onlara ana fikri veriniz.
2. Verilen örnek olaylarda sınıftaki arkadaşlarının adını vermemeleri konusunda onları uyarınız.

Özellikle kritik konularda örnek olay verirken öğrencilerin çevrelerini üzecek, aşağılayacak açıklamalarda bulunmamaları konusunda onları uyarınız.

TANIŞMA

Düzey: 2. sınıf

Amaç:

- Öğrencilerin birbirlerini genel olarak tanımaları

Materyal:

Öğrenci sayısı kadar beyaz karton (örnekteki karton büyüklüğünde)
Boya kalemleri

Aktiviteler:

Kartonları ve boya kalemlerini öğrencilere dağıtın. Öğrencilerin kartonlarının üzerine isimlerini yazmalarını isteyin. Daha sonra kartonları ortadan enine ve boyuna iki çizgiyle dörde ayırmalarını isteyin. Birinci kutuya kendi resimlerini çizmelerini söyleyin, ikinci kutuya en sevdikleri şeyin (bir kişi veya hayvan da olabilir), üçüncü kutuya kendilerini en mutlu hissettikleri ortamın, en son kutuya da ileride hangi meslekte çalışmak istiyorlarsa onun resmini yapmalarını söyleyin. Tüm sınıfın resimlerini bitirmelerine yetecek kadar süre verin. Daha sonra tüm öğrencilerden teker teker resimlerini sınıfa anlatmalarını isteyin. Tanışma etkinliği tamamlandıktan sonra, öğrencilere kartonların üzerine isimlerini yazdırarak resimlerini sınıf panosuna asın. Öğrencilerden tenefüslerde ve boş vakitlerde panoda asılı çalışmalarını izleyerek arkadaşlarını tanımaya çalışmalarını isteyin.

Örnek:

KURALLAR

Düzey:2. sınıf

Amaç:

- Öğrencilerin okul ve sınıf kurallarını öğrenmeleri.
- Öğrencilerin kuralların neden konulduğunu kavramaları.
- Öğrencilerin kuralların gerekliliğini anlamaları.

Aktiviteler

1. Öğrencilerinize sınıfta uymaları gereken kuralların ne olduğunu sorunuz .Her söylenen kuralı tahtaya yazınız.Aşağıda öğrencilerin sınıfta uymaları gereken kurallardan örnekler verilmiştir.Eğer öğrencilerinizin vermediği cevaplar varsa bunları da tahtaya yazınız (aşağıda verilmeyen kurallar varsa bunları da ekleyiniz).Öğrencilerinizin de bunları defterlerine yazmalarını isteyiniz.

-Sınıfta izin almadan dolaşılmaz.

-İzin almadan konuşulmaz.

-Öğretmen birşey anlatırken arkadaşlarımızla konuşmamalıyız.

-Sınıfa zil çalınca girmeliyiz.

-Öğretmene bir arkadaşımız cevap verirken onu dinlemeliyiz.

-Sınıf içinde top oynanmaz.(veya sınıfa zarar verici oyunlar tenefüslerde dahi olsa oynanmaz)

-Sınıftaki eşyalara zarar verilmez (masalara yazılmaz,sandalyeler kırılmaz vb.)

-Sınıf içinde öğretmenin eşyalarına izin almadan dokunulmaz.

-Sınıf içinde arkadaşlarımızın eşyalarını izin almadan almamalıyız.

-Ders sırasında öğretmenimizin verdiği çalışmaları hemen yapmalıyız.

* Yukarıda verilen çalışmayı bitirince her bir kuralı tek tek ele alarak “**eğer** **kuralı olmasaydı sınıfta neler olurdu ?**” sorusunu öğrencilerinize yönelterek tartışınız. Kuralların olmadığı durumda olabilecekleri öğrencilerinizin ayrıntılı bir biçimde tartışmasına özen gösteriniz.

2. Öğrencilerinize okulda uymaları gereken kuralların neler olduğunu sorunuz. Cevapları sınıfta tartışınız.

Okulda uyulması gereken kurallar

- Okula zamanında gelmeliyiz.
- Okul bahçesindeki ağaçlara zarar vermemeliyiz.
- Kantinde sıraya girmeliyiz.
- Öğretmenlerimizin sözlerini dinlemeliyiz.
- vb.

3. Öğrencilerinize evde ve çevrelerinde uymaları gereken kuralları defterlerine yazmalarını isteyiniz. Çalışma tamamlanınca sınıfta bunları okuyunuz.

* Öğrencilerinize “kurallar birlikte yaşayan insanlar için çok önemlidir. Eğer kurallar olmasaydı düzen olmazdı ve herkes mutsuz olurdu. Kurallar bizim daha mutlu ve huzurlu olmamızı sağlarlar.” Açıklamasını yaparak aktiviteyi tamamlayınız.

Aile Çalışması

*Öğrencilerinizden kendi evlerinde bütün ailenin uyduğu kurallar varsa bunları aileleriyle konuşarak yazmalarını isteyiniz.

Aynaya Bak ,Ne Görüyorsun?

Düzey:2. sınıf

Amaç:

- Öğrencilerin kendileri hakkındaki farkındalığı geliştirmek.
- Bireyselliklerinin farkında olmalarını sağlamak.
- Kendileri hakkında tanım yapabilmelerini sağlamak.

Aktiviteler

1.a) Öğrencilerinize boş kağıt dağıtarak buraya isimlerini yazmadan kendilerini tanımlamalarını isteyiniz.. Onları daha çok olumlu karakter özelliklerini yansıtmaları konusunda yüreklendiriniz. Öğrencilerinize tariflerinin fiziksel özellikleri(göz rengi,saçı,boyu,kilosu vb) ve fiziksel olmayan özelliklerini (şakacı,lider,saygılı,yardımsaver,gülyüzlü vb.) kapsaması gerektiğini söyleyiniz.

b) Öğrencileriniz tanımlarını yaptıktan sonra bunları bir poşet veya kutuda toplayınız.Daha sonra öğrencilerinize kutudan birer kağıt çektirerek kağıdı sırayla yüksek sesle sınıfta okumalarını isteyiniz.Her tanım okunduktan sonra sınıf kağıtta anlatılan bu kişiyi tahmin etmeye çalışsın.Tüm kağıtlar bitene kadar süreç devam etsin.

c) Her yapılan doğru tahminden sonra öğrencilerinizi doğru tahmine götüren ip uçlarını tartışınız.Burada yine öğrencilerinizin olumlu özelliklere odaklanmasını sağlamaya çalışınız.

d) Diğer bir çalışma olarak sınıftaki öğrencileri ikiyeşerli veya üçerli gruplara ayırınız. Gruptaki öğrencilerden her birinin diğer grup üyelerinin olumlu karakter özelliklerini yazmalarını isteyiniz.Tanımlama bittikten sonra grup üyelerinin arkadaşları hakkında yaptıkları tanımları okumalarını isteyiniz.

Not:Sınıfı gruplara ayırırken mümkün olduğu kadar birbirlerine en uzak öğrencileri bir gruba göstermeye özen gösteriniz.Böylece sınıftaki uyum ve iletişim olumluyönde gelişecektir.

e) Çalışma bittikten sonra öğrencilerinize kendileri hakkında yazılan olumlu özellikler okunurken neler hissettiklerini sorunuz.Aynı zamanda kendilerinin kendileri hakkında yazdıklarıyla grup üyelerinin kendileri hakkında yazdıkları tanımları karşılaştırmalarını isteyiniz. Onların kendilerini nasıl gördükleriyle grubüyelerinin onları nasıl gördüğü arasında fark var mı? Eğer fark varsa bunun neden olabileceği konusunda sınıfla tartışınız.

2.Öğrencilerinizle bizim kendimizi algılamamızla başkalarının bizi algılaması arasında bazan oluşan farkların nelerden kaynaklanabileceğini tartışınız.Öğrencilerinize onlar için önemli olanın kendilerini nasıl gördükleri mi yoksa başkalarının onları nasıl gördüğü mü olduğunu sorunuz.

Ev Ödevi Aile Çalışması

*Öğrencilerinize evde aileleriyle de aynı çalışmayı yapmalarını isteyiniz.Evde aile bireylerinin toplandığı bir zamanda aile bireylerinin her birinin diğerlerinin olumlu kişilik özelliklerini yazmalarını veyahut sözlü olarak söylemelerini isteyiniz.Olumlu karakter özellikleri söylendikten sonra herkes duygularını açıklasın ve söylenen kişilik özelliklerinin kendisine uyup uymadığı konusunda yorum yapsın.

Not:Çalışmanın nasıl yapılacağı yazılı olarak ailelere gönderilirse daha verimli olacaktır.

DUYGULAR

Düzey:2. sınıf

Amaç

- Öğrencilerin değişik duygu durumlarını tanımaları.
- Öğrencilerin değişik duygu durumlarına eşlik eden yüz ifadeleri ve beden duruşlarını tanımaları.
- Öğrencilerin değişik duygu durumlarını tahlil edebilmeleri.

AKTİVİTELER

1.*Öğrencilerinize “İnsanlar hangi duyguları yaşarlar?” diye sorun.

*Verilen cevapları tahtaya yazınız.

*Cevap veren öğrencilerinizi tahtaya kaldırın ve o duygu durumuna ait beden duruşu ve yüz ifadesini de taklit etmelerini isteyiniz.

*Tahtaya yazılan duygu durumları bitince her bir duygu için öğrencilerinizden hangi durumlarda bu duyguları yaşadıklarını sorunuz.

Örnek duygu durumları ve bunları yaratan olaylar:

Mutluluk Arkadaşım bize geldiği zaman ,
ailece pikniğe gittiğimizde vb.

Üzüntü Arkadaşım bana kötü davrandığında,
babam bana kızdığında vb.

Öfke Benimle alay edildiğinde,
kantinde biri sıramı izinsiz aldığımda. vb.

Endişe Annem eve geç geldiğinde,
yanlışlıkla evdeki bir eşyaya zarar verdiğim zaman.vb.

Korku Evde tek başıma kaldığımda,
benden büyük çocuklar üzerime yürüdüğünde.vb.

Sıkıntı Yapacak birşey bulamadığım zaman,
sınıfta öğretmen beni tahtaya kaldırdığı zaman. Vb.

Neşe Arkadaşlarımla şakalaştığım zaman
okul partisine katıldığım zaman.vb.

Huzur Bana verilen görevi tamamladığımda,
sessiz bir ortamda dinlenirken.vb.

2. Öğrencilerinize boş kağıt ve boya kalemleri çıkarmalarını isteyiniz. Onlara sırasıyla aşağıdaki direktifleri veriniz.

* “Bana kızgın bir insan yüzü çizin.” (not: Sadece yüz çizmelerini isteyiniz ve çizecekleri yüz A4 kağıdının 1/6 büyüklüğünde olsun)

* “Bana mutlu bir insan yüzü çizin.”

* “Bana üzgün bir insan yüzü çizin” vb.

Çizilen her ifadeden sonra öğrencilerinizin çizdiği yüzleri karşılaştırın. Öğrencilerin neden aynı duyguları benzer ifadelerle yansıttıklarını sınıfta tartışınız.

Aile Çalışması

* Öğrencilerinizin yukarıdaki aktivitede çizdikleri yüz ifadelerini evde ailelerine göstermelerini isteyiniz. Aileler resimlerdeki yüz ifadelerinin hangi duyguyu yansıttığını bulmaya çalışsınlar.

* Öğrencilerinizden aileleriyle duyguların ifade şekilleriyle ilgili konuşmalarını isteyiniz.

SORUMLULUK

Düzyey : 2.Sınıf

Amaç :

- Öğrencilerin “sorumluluk” kavramını tanımlarını sağlamak.
- Öğrencilerin sorumluluk sahibi olmanın önemini kavramalarına yardımcı olmak.
- Öğrencilerin olaylar üzerindeki kontrollerinin ve sorumluluklarının farkına varmalarına yardımcı olmak.

Aktiviteleyer :

Bu ders iki haftada işlenecektir. İlk hafta aktivite ikiye kadar işlenecek, ikinci hafta üçüncü aktiviteden başlanacaktır.

1. Öğrencilerinize, bugünkü dersinizin konusunun sorumluluk sahibi olmanın önemi ve nasıl sorumlu davranışlar geliştirebileceğimiz olduğunu açıklayın. Bu açıklamadan sonra aşağıda verilen soruları sırasıyla öğrencilerinize yöneltin ve cevaplarını alın. Öğrencilerinizin sorularınıza verdikleri cevaplara, size örnek olarak verilmiş olan cevapları da ekleyiniz ve bunları sınıfla paylaşınız.

a. Sorumluluk sahibi olmak ne demektir?

Örnek cevaplar:

- Verdiğimiz sözü tutmak ve yerine getirmektir.
- Bize verilen görev veya ödevleri vaktinde yapmak ve bunlara önem vermektir.
- Kendimize ve çevremizdeki kişilere saygı duyduğumuzu davranışlarımızla göstermektir.
- Yalnızca kendimizi değil, çevremizdeki diğer insanları da düşünerek hareket etmektir.
- Yaptığımız hatalı davranışlarımızın sonuçlarını kabul etmek ve hatalarımızı düzeltmeye çalışmaktır.
- Kişisel temizliğimize ve çevre temizliğine özen göstermektir.
- Kişisel eşyalarımızı ve arkadaşlarımızdan emanet olarak aldığımız eşyaları kullanırken özen göstermektir.

Tüm bu cevapları ve öğrencilerinizin verdiği cevapları sınıfla paylaştıktan sonra öğrencilerinize şu açıklamayı yaparak “sorumluluk” kavramını tanımlarını sağlayın.

Sorumluluk; görevlerimizi ve verdiğimiz sözleri zamanında yerine getirmektir.

b. Sorumluluk sahibi olmak neden önemlidir?

- Sorumluluk, düzenli ve güzel bir hayat sürebilmemiz için önemlidir.
- Sorumluluk sahibi olmak insanların bize güven ve saygı duymalarını sağlar.
- Hatalarımızı fark ederek, bunları düzeltmemizi ve doğru davranışlarda bulunmamızı sağlar.
- Sorumlu davranışlar göstermek, sevdiğimizimizin bizi takdir etmesini sağlar.

2. Öğrencilerinize şimdi bazı davranışları içeren cümleler okuyacağınızı ve hepsinin, okuyacağınız her bir cümleyi dikkatle dinlemelerini söyleyin. Okuduğunuz davranışları kendilerinin yapıp yapmadıklarını düşünmelerini isteyin. (aşağıda verilen cümleler, sorumlu davranışlara örnektir. Öğrencilerinizin kendilerinin bu davranışları ne kadar yaptıkları konusunda düşünmelerini sağlayacaktır.)

- **Öğretmenimin verdiği ödevleri dikkatle yapar ve zamanında bitiririm.**

- Kendime, giysilerime ve tüm eşyalarım dikkat ederim ve eşyalarımı temiz tutarım.
- Çöpleri çöp kutusuna atar ve yerlere çöp atanları uyarırım.
- Hatalı bir davranış yaptığımda bütün suçu başkalarına atmam, yaptığım yanlış kabul ederim.
- Hatalı bir davranış yapıp karşımdaki kişiyi üzdüğümde özür dilerim ve aynı davranışı yapmamak için dikkat ederim.
- Çevremde yardıma ihtiyacı olan kişilere yardımcı olmaya çalışırım.
- Arkadaşımdan ödünç aldığım eşyaları kullanırken dikkat ederim.

Not: Okuduğunuz her bir cümleden sonra öğrencilerinize düşünme payı verin ve okumaya öyle devam edin. Tüm cümleleri okuduktan sonra öğrencilerinize “Siz tüm bu davranışları yapmaya gayret ediyorsanız, sorumlu davranıyorsunuz demektir.” açıklamasını yapın.

3. Aşağıdaki parçayı öğrencilerinize okuyunuz.

Elif, ikinci sınıfta okuyan bir öğrencidir. Arkadaşlarıyla birlikte oyun oynamak, gezmek Elif’in en çok sevdiği şeylerdir. Bu yüzden de bazen annesinin uyarmasına rağmen ödevlerini yapmayı ihmal eder. Öğretmenini çok sevdiği için de onu hayal kırıklığına uğratmak istemez; çünkü öğretmenleri sık sık derste hepsinin ileride çok başarılı ve saygı duyulan insanlar olacaklarını söyler.

Bir gün öğretmen heyecanla derse girer ve çok mutlu olduğunu söyler. Çünkü okullarına yepyeni ve çok güzel kitaplar gelmiştir. Sınıflarının çok şanslı olduğunu çünkü kütüphaneye ilk gidecek sınıf olduklarını ve istedikleri kitabı ödünç alarak hafta sonu okuyabileceklerini söyler. Ancak ders günü kitapları getirmeleri gereklidir. Tüm öğrenciler emanet olarak alacakları bu kitaplara çok iyi bakmalıdır; çünkü okuldaki diğer öğrenciler de bu güzel kitapları okuyacaktır. Elif de diğer arkadaşları gibi büyük bir sevinçle beğendiği kitabı okumak için seçer.

Eve geldiğinde daha da mutlu olur; çünkü çok sevdiği küçük kuzeni onları ziyarete gelmiştir. Elif bütün gününü kuzeniyle oynayarak geçirir ve kitabını okumayı unuttur. Üstelik kitabı küçük kuzenine oynaması için verir ve kuzeni de oynarken kitabı yırtar.

Misafir gidince kitabının yırtıldığını fark eden Elif çok üzülür ve ağlamaya başlar. Annesi de Elif’in sorumluluğunu yerine getirmeyişine üzülmüştür.

Hafta sonu harçlığını biriktiren Elif annesiyle birlikte kitapçıdan aynı kitabı satın alır ve kitabı dikkatle okuyarak, öğretmenine teslim eder. Elif hatasını anlamıştır ve o günden sonra aldığı emanetlere daha da fazla özen gösterir ve ödevlerini zamanında yapar. Öğretmeni de bu davranışından dolayı Elif’e teşekkür eder.

Aşağıda verilen soruları öğrencilerinize sorarak grup etkileşimini başlatınız.

1. Öğretmen Elif’in sınıfına heyecanla hangi haberi verir?
2. Elif’in ve diğer arkadaşlarının sorumluluğu nedir?
3. Elif sorumluluğunu yerine getirmeyi neden unuttur?
4. Elif’in hatası nedir?
5. Elif kitap yırtılınca ne hisseder?
6. Annesi Elif’e ne söyler?
7. Elif hatasını nasıl telafi eder?
8. Öğretmeni Elif’e neden teşekkür eder?
9. Siz Elif’in yerinde olsaydınız ne yapardınız?

4. Yukarıda verilen hikayeyi sınıfta rol oynama tekniğiyle oynayınız. Oyun oynandıktan sonra öğrencilerinize yukarıdaki soruları yönelterek duygu ve görüşlerini sınıfla paylaşınız.
5. Öğrencilerinizden sorumlu veya sorumsuz davranışlarla ilgili birer resim çizmelerini isteyiniz. Daha sonra öğrencilerinizin çizdikleri resimlerle ilgili duygu ve düşüncelerini sınıfla da paylaşmalarını söyleyiniz.

Aile Çalışması

Öğrencilerinizin aileleriyle sorumlulukları konusunda konuşmalarını isteyebilirsiniz. Bu konuşmayı yaparken öğrencilerinizden ailedeki tüm bireylerin kendi sorumluluklarını anlatmalarını ve birbirlerine karşı ne gibi sorumlulukları olduğunu da paylaşmalarını isteyiniz.

1. Öğretmeni olarak da sınıf veya okul içerisinde sorumlu davranışlar gösteren öğrencileri ödüllendirin. Bu tutum öğrencilerinizin olumlu davranışlarını pekiştirecektir.
2. Öğrencilerinizden ödev olarak, sorumlu veya sorumsuz davranışlarla ilgili haber, kitap, gazete, resim ve bunlar gibi materyaller bularak, sınıfa getirmelerini isteyiniz. Bunları sınıfla paylaşabilir ve sınıf içerisinde konu ile ilgili bir köşe hazırlayabilirsiniz.

HAYIR DİYE BİLMEK

Düzyey: 2.sınıf

Amaç:

- Öğrencilere, arkadaşlarına doğru zamanda hayır diyebilmeıy öğretmek.
- Öğrencilere, hayır dedikten sonra rahat davranabilmeıy öğretmek.

Aktivitelere

1. Öğrencilere aşağıdaki soruları sorunuz.

- Arkadaşlarınız sizi istemediğiniz şeyleri yapmaya zorlarsa ne yaparsınız?
- Neden insanlar arkadaşlarına hayır deme konusunda güçlük yaşarlar?
- Arkadaşlarınızdan birine daha önce hayır dediniz mi?
- Arkadaşınızın biri size yanlış bir davranışta bulunmamasına rağmen diğere bir arkadaşınızla alay etme teklifi getirse ona ne söylediniz?

2. Öğrenciler sorularınız yanıtladıktan sonra öğrencilere aşağıdaki açıklamayı yapınız.

- Öğrencilere, arkadaşlarımızın bazen bize yapmayı istemediğimiz veya yapmayı doğru bulmadığımız konularda baskı yapabileceğinden bahsediniz.
- Öğrencilere, arkadaşlarımıza iyi görünmek için veya onları kırmakta zorluk çektiğimiz için hayır demekte güçlük yaşayabileceğimizden bahsediniz.
- Öğrencilere, arkadaşlarımızın bizi bazen yapmak istemediğimiz şeylere zorlayabileceğinden eğer bu davranışları beğenmiyorsak onlara HAYIR diyebilmenin doğru davranış olduğundan bahsediniz.
- Öğrencilere, arkadaş baskısı ile karşılaştıklarında arkadaşlarına hayır demedikleri takdirde ne gibi sonuçlarla karşılaşacaklarını düşünmelerinin daha sonra pişmanlık yaşamamak için önemli olduğundan bahsediniz.
- Öğrencilerinizi, böyle bir durumla karşılaştıkları zaman aşağıdaki gibi davranmaları ve davranışlarının sonuçlarını düşünmeleri konusunda teşvik ediniz.

3. Öğrencileri bu durumun sonucunda neler olabileceği ile ilgili olarak bilgilendiriniz.

- Bu konu ile ilgili herhangi bir kişi zarar görebilir mi?
- Bu durum sizi herhangi bir problemin içerisine koyabilir mi? Ne gibi bir problemin içerisine koyabilir?
- Bu durum, eğer böyle yaparsanız, kendinizi kötü hissetmenize sebep olabilir mi? Konularında öğrencilerin bir olayla karşılaştıklarında düşünmelerini ve bu durumda herhangi bir kişi veya kendileri zarar göreceksa bu olaya 'hayır demelerinin doğru olduğunu söyleyin.

4. Öğrencilere aşağıdaki şekilde bilgi veriniz.

- Öğrencilere hatalı olduğunu düşündükleri davranışlar karşısında kesin davranmalarını söyleyin.
- Öğrencilerin bu duruma bir isim vermeleri gerektiğini söyleyin. Örneğin başkalarına lakap takmak yanlışdır veya bir insanla alay etmek doğru değildir gibi ve Onlara bu düşüncelerini, bu davranışı yapmaya zorlayan kişilere de söylemelerinin önemli olduğundan bahsediniz.
- Öğrencilere yanlış olduğunu düşündükleri herhangi bir durumda 'hayır' diyebilmenin normal bir davranış olduğunu söyleyin.
- Eğer arkadaşlarının fikrini değiştiremiyorlarsa o kişiden uzaklaşmalarını ama fikrini değiştiriyorsa istediği zaman yanınızda olabileceğini ona aktarınız. 'Ben parka gidiyorum eğer fikrini değiştirirsen benimle olabilirsin gibi.' cümleler kullanmalarını öğrencilere öneriniz.
- Arkadaşınıza başka bir şeyi yapmayı önermek arkadaşlığınızın devam etmesine yardımcı olabilir.

5.İnsanlara hayır diyebilmek için ortaya konulan 3 aşamalı hayır tekniğini tahtaya yazınız.

1.Bu konu ile ilgili herhangi bir kişi zarar görebilir mi?

2.Bu durum sizi herhangi bir problemin içerisine koyabilir mi?Ne gibi bir problemin içerisine koyabilir?

3.Bu durum eğer yaparsanız kendinizi kötü hissetmenize sebep olabilir mi?konularında öğrencilerin bir olayla karşılaştıklarında düşünmelerini ve eğer ki bu durumda herhangi bir kişi veya kendileri zarar göreceklere bu olaylara ‘hayır demelerinin doğru olduğunu tahtaya yazın.

a.Öğrencilerin bunu defterlerine yazmalarını isteyin ve onların bu konuyu rol oynama teknikleri ile oynamasını sağlayın.İki tane öğrenciyi rol oynaması için yanınıza alın ve birinin diğerini başka bir arkadaşı ile alay etmeye teşvik etmesini ve diğer öğrencinin bu duruma hayır demesini söyleyin.Öğrencilerinize hayır diyebilmenin normal bir davranış olduğunu anlatınız. Tüm çocukların hayır deme becerilerini kazandığına emin olun.

b.Hayır deme becerilerini geliştirebilmek için öğrencilerin kendilerine ait başka durumlar geliştirmelerini sağlayın ve öğrencilerin yaratıcı bir şekilde hayır diyebilmelerinde onlara yardımcı olun..

6.Öğrencilere hayır diyebilme yöntemleri ile ilgili olarak bilgi veriniz.

a-Hayır: Hayır teşekkürler, olmaz. Eğer arkadaşlarınız ısrar ediyorsa onlara sürekli olarak hayır demeye devam ediniz.

b-Mazeret bildirme:Hayır teşekkürler.Ben bugün çizgi film izlemek istiyorum.

c-Konuyu değiştirmek:Hayır teşekkürler.Ayşe'nin bebeğini gördün mü?Ne kadar güzel

d-Ortamdan uzaklaşmak :Hayır kusura bakma deyip ortamı terk etmek.

7.Hayır denilebilecek durumlarla ilgili olarak öğrencilerle beyin fırtınası yapınız.

Örneğin birini aldatma, hırsızlık yapma, kavga etme, birini aşağılama gibi konularda hayır diyebilmenin yaralı olduğu ve bu gibi davranışlardan kaçınılması gerektiği konularında öğrencilerinizle konuşunuz.

ARKADAŞLIK

Düzyey : 2.Sınıf

Amaç :

- Öğrencilerin arkadaşlığın önemini ve anlamını kavramalarına yardımcı olmak.
- Öğrencilerin daha olumlu ve sağlıklı arkadaşlık ilişkileri geliştirmelerine yardımcı olmak.
- Öğrencilerin arkadaş seçmenin önemini kavramalarına yardımcı olmak.

Aktivitelery :

Bu ders, iki haftada işlenecektir. İlk hafta birinci aktivite, ikinci hafta diğery aktivitelery gerçekleştirilecektir. (Aktivitelery öğretmen, dersi işleyiş süresine göre iki haftaya bölebilir.)

1. Öğrencilerinize bugünkü konunun hepimiz için önemli olduğunu düşündüğünüzü söyleyerek, etkinliği başlatın. Aşağıda verilmiş olan soruları öğrencilerinize yönelterek grup etkileşimini başlatın. Her bir sorunun ayrıntılı cevabını almaya çalışın. Öğrencilerin cevaplarını aldıktan sonra, aşağıda örnek olarak verilen cevapları da sınıfla paylaşın.

a. Arkadaşlık nedir?

Örnek cevaplar:

- Sevdiğimiz kişi veya kişilerle zamanımızı geçirmektir.
- Birçok şeyimizi paylaşmaktır.
- Karşımızdaki kişiyi olduğu gibi kabul etmek ve sevmektir.
- Karşımızdaki kişiyi anlamaktır.
- Karşımızdaki kişiyi dinlemektir.

Cevapları sınıfla paylaştıktan sonra öğrencilerinize “arkadaş” kavramını şu şekilde tanımlayınız. **Arkadaş, bizi yakından tanıyan, anlayan ve tüm yönlerimizle bizi olduğumuz gibi kabul eden ve seven kişidir.**

b. İnsanlar neden birbirleriyle arkadaş olurlar?

Örnek cevaplar:

- Oyun oynamak için,
- Birlikte güzel şeyler yapmak için,
- Özel ve önemli şeylerimizi paylaşmak için,
- Yalnız kalmamak için,
- Grup kurmak için,
- Arkadaşlarımızla birlikte sevdiğimiz ve hoşlandığımız şeyleri yapmak daha da eğlenceli olduğu için.

Öğrencilerinizin vereceği ve örneklerde verilmemiş olan cevapları da sınıfla paylaşınız. (bunu yönelteceğiniz diğery sorular için de uygulayınız.)

c. Arkadaş seçmek neden önemlidir?

- Çünkü arkadaşımız bize en yakın insanlardan biridir.
- Arkadaşlarımızın sahip olduğu özellikler de bizim için önemlidir.
- Çünkü arkadaşlarımızla özel şeylerimizi de paylaşırız. Bu yüzden güvenebileceğimiz arkadaş seçmemiz gerekir.
- Arkadaşlarımız, bize güzel şeyler öğretirler.

d.Size göre iyi bir arkadaş hangi özelliklere sahip olmalıdır?(bu soruya cevap veren öğrencilerinize,bu cevabın nedenini de sorunuz)

- Güvenilir olmalıdır (çünkü onunla sırlarımızı paylaşırız).
- Dürüst olmalıdır (çünkü yalan öyleyen kişi bizim için iyi bir arkadaş değildir).
- Bizi sevmelidir.(çünkü arkadaşlarımız bizim için özel ve değerlidir).
- Yardımsever olmalıdır.(yardıma ihtiyacımız olduğunda yanımızda olduğunu bilmek bizi mutlu eder).
- Eğlenceli olmalıdır.(arkadaşımızla sevdiğimiz oyunları oynayabiliriz ve onunla birlikte olmaktan sıkılmayız).

Bu paylaşımdan sonra, öğrencilerinize yukarıdaki cevapların sırasıyla tersini okuyarak, böyle bir kişiyle arkadaş olmak isteyip istemeyeceklerini ve bunun nedenini sorunuz.

Örneğin,

- Güvenilir olmayan bir kişiyle arkadaş olmak ister miydiniz? Neden?
- Dürüst olmayan bir kişiyle arkadaş olmak ister miydiniz?
- vb....

e. İyi arkadaşlar birbirlerine nasıl davranırlar?

Örnek cevaplar:

- İyi arkadaşlar birbirlerini oldukları gibi kabul ederler.
- Eşyalarını paylaşırlar.
- Birbirlerini dinlerler.
- Birlikte vakit geçirmekten hoşlanırlar.
- Zor anlarında birbirlerine destek olurlar.
- Problemlerini sakince konuşarak çözerler.

2. Aşağıda verilen masalı öğrencilerinize okuyunuz.

Ormandaki Küçük Kamlumbağa'nın canı çok sıkılıyordu. "Ah bir arkadaşım olsa da benimle oynasa!" diyordu. Bir gün bir arkadaş bulmaya karar verdi ve bunun için yola çıktı.Yürüdü, yürüdü..Zürafayı görünce "O çok uzun,bense kısayım; arkadaş olamayız başka bir arkadaş bulmalıyım."dedi ve yürümeye devam etti.Yürüdü yürüdü, birden yanından hızla tavşan geçti ve dönüp küçük kaplumbağanın yanına geldi. Kaplumbağa "Tavşan çok hızlı koşar,beni oyunda çok yorar." dedi ve yoluna devam etti.Gölün yanından geçerken gölde su için Fil'e rastladı. "Fil çok kocaman ben ise ufacığım,onunla nasıl oyun oynarım?" diye düşündü ve Fil'le de arkadaş olmadan yoluna devam etti.

Kayalıklara vardığında çok yorulmuştu.Küçük kaplumbağanın mutsuz olduğunu gören Kartal,onu biraz neşelendirmek için, "Kaplumbağa arkadaş benimle oyun oynar mısın?" diye sordu. Kaplumbağa çok şaşırды ve "Sen ve ben çok farklıyız, arkadaş olup oyun oynayamayız."dedi. Kartal güldü ve "Eğer istersek ve birbirimizi seversek, benzer yanlarımızı görebiliriz.Böyese hem arkadaş olur,hem de oyun oynayabiliriz."dedi.Ve şöyle devam etti, "Birbirimizden farklı özelliklerimiz olabilir, örneğin benim kanatlarım var, seninse kabuğun ama ikimizin de gözleri, burnu ve kalbi var. Herkes birbirine tıpatıp benzeseydi her şey çok sıkıcı olurdu." dedi. Çok heyecanlanan Küçük Kaplumbağa "Çok haklısın sevgili Kartal, ben bunu hiç düşünemedim ve bu yüzden de kimseyle arkadaş olamadım. Hadi seninle oyun oynayalım ve arkadaş olalım." dedi ve çok sevindi.

O günden sonra küçük kaplumbağa tavşan, fil ve ormandaki diğer hayvanlarla da arkadaş olarak kendisini çok mutlu hissetti.

Masalı okuduktan sonra aşağıdaki soruları öğrencilerinize yöneltiniz ve cevapları sınıfla paylaşarak tartışınız.

1. Küçük Kaplumbağanın canı neden sıkılıyordu?
2. Küçük Kaplumbağa Zürefa'yla neden arkadaş olmadı?
3. Kamlumbağa, Tavşan ve Fil'le neden arkadaş olmadı?
4. Kartal Küçük Kaplumbağa'yı neşelendirmek için ona ne söyledi?
5. Kartal kendisiyle de oyun oynamayan Kaplumbağa'ya neler söyledi?
6. Küçük Kaplumbağa Kartal'ın söylediklerine neden sevindi?
7. Siz Kartal'ın söylediklerine katılıyor musunuz?
8. Başkalarıyla arkadaş olup oyun oynamak için, birbirimize tıpatıp benzememiz gerekli midir?

Bu paylaşımın ardından öğrencilerinize şu açıklamaları yapınız:

- Arkadaşlarımızla farklı özelliklerimiz olabilir; ama bu onlarla arkadaş olmamızı ve oyun oynamamızı engellemez.
 - Başkalarıyla arkadaş olmak için birbirimize tıpatıp benzememiz gerekli değildir. Önemli olan anlaşabilmektir.
 - Arkadaşlarımızla sorunlarımız olabilir; ama sorunlarımızı kavga ederek veya küserek değil, konuşarak çözmek en doğrusudur. Böylece dostlarımızı kaybetmeyiz.
 - Arkadaş seçerken dikkatli olmayız, çünkü onlarla yapacağımız her şeyden sorumluyuz.
3. Yukarıda verilen hikayeyi sınıfta “rol oynama” tekniğini kullanarak öğrencilerinize oynatınız. Oyun oynandıktan sonra, yukarıda verilen soruları öğrencilerinize sorunuz ve duygu ve düşüncelerini anlatmalarını isteyiniz.
 4. Öğrencilerinizden en yakın arkadaşlarını, onların özelliklerini, onlarla birlikte neler yapmaktan hoşlandıklarını anlatmalarını isteyiniz ve kendi yaşantılarından örnekler vermelerini sağlayınız.

Aile Çalışması

- Öğrencilerinizden, “arkadaşlık” hakkında aileleriyle konuşmalarını isteyiniz.(sınıfta konuştuklarını ve yaptıkları etkinlikleri aileleriyle de paylaşmalarını isteyebilirsiniz).
- Öğrencilerinizden arkadaşlıkla ilgili masal veya hikaye kitapları araştırarak bunları sınıfa getirmelerini isteyiniz ve sınıfta okuyunuz.
- Sınıfta arkadaşlıkla ilgili ayrı bir pano hazırlayınız. Öğrencilerinizden arkadaşlıkla ilgili resim, kartpostal, güzel sözler ve şiirler araştırarak onları bu panoya asmalarını isteyiniz.

DÜRÜSTLÜK

Düzey: 2.sınıf

Amaç:

- Öğrencilerin dürüst olmanın anlamını kavramalarına yardımcı olmak.
- Öğrencilerin dürüst davranışlar geliştirmelerine yardımcı olmak.

Aktiviteler:

1. Aşağıdaki maddeleri tahtaya yazın:

- * Dürüst bir insan gerçeği söylemek için elinden geleni yapar.
- * Dürüst bir insan sözlerini tutar.
- * Diğer insanlar dürüst insanlara inanırlar.
- * Dürüst bir insan yanlış yaptığı şeyi düzeltmeye çalışır.

Tahtaya yazdığınız dürüst davranışlarla ilgili olarak öğrencilerle konuşun. Öğrencilerinize bu listeye daha farklı dürüst davranışlar ekleyip ekleyemeyeceklerini sorun. Kendi örneklerini bulmalarını isteyin.

Öğrencilerinize aşağıdaki maddeleri tek tek okuyarak her ifadenin sonunda ‘Bunu dürüst bir insan yapar mı?’ diye sorun:

- Kendisine ait olmayan şeyleri geri verir.
- Öğretmeni kızmasın diye yalan söyleyebilir.
- Birine, bir şey yapacağı için söz verirse yapar.
- Komşunun bahçesinden izin almadan çiçek kopartır.
- Yanlış bir davranışta bulunduğu zaman düzeltir.
- Hatasını fark etse de özür dilemez.

2. Aşağıdaki hikayeleri okuyun ve öğrencilerinizden hikayelerin kahramanının ne yapmaları gerektiğine karar vermelerini isteyin:

Nihal ve Nihal’in annesi bakkala giderler ve annesi Nihal’e şeker alması için para verir. Nihal, eve gidince kasiyerin ona çok fazla para iade ettiğini fark eder. Bu durumda Nihal’in yapması gereken şey nedir?

- A) Parayı kendisi için saklamalı.
- B) Markete parayı geri götürmeli.
- C) Parayı arkadaşına vermeli.

Ahmet, bazen okuldan çıktıktan sonra arkadaşı Mehmet’e gider. Mehmet’in en az yirmi tane oyuncak arabası vardır. Ahmet bu arabaları çok beğenmektedir. Eğer bir tanesini eve götürmek için cebine atarsa Mehmet’in hiçbir şey kaybetmeyeceğini düşünmektedir. Sizce Ahmet nasıl davranmalıdır?

- A) Mehmet’in arabalarından birini eve götürmek için izin almadan cebine koymalı.
- B) Arabalara dokunmayıp orada bırakmalı.
- C) Mehmet’e arabayı kendisine vermezse ona küseceğini söylemeli.

Deniz ,odasını toplamak üzere annesine söz verdi. Fakat annesi evden çıktığı bir sırada arkadaşları birlikte parka gitmeleri için Deniz'i çağırmaya geldiler. Deniz parka gitmeyi çok istiyor sizce ne yapmalı?

- A) Odasını toplamadan arkadaşlarıyla parka gitmeli.
- B) Söz verdiği gibi odasını toplamalı.
- C) Annesine telefon açıp odasını toplamayacağını söylemeli.

3. Aşağıdaki örnek durumu öğrencilerinize okuyunuz ve cevaplamalarını isteyiniz.

Berk, bakkala gider ve en sevdiği çikolatanın orada durduğunu görür. İçinden bu çikolatayı alsam diye geçirir; fakat yeterince parası yoktur. Etrafına bakar ve onu kimsenin göremeyeceğini fark eder.

Sizce Berk'in aklından ne geçiyor?

Berk, parasını vermeden çikolatayı alırsa bu dürüst bir insan davranışı olur mu?

Berk, parasını vermeden çikolatayı alırsa neler olabilir?

Aşağıdaki sorularla etkileşim başlatın:

- Çevrenizdeki en dürüst kişi kimdir? Bu insanın neden dürüst olduğunu düşünüyorsunuz?
- Birisi size yalan söylediği veya sizi kandırdığı zaman kendinizi nasıl hissediyorsunuz?
- Birisi size verdiği sözü tutmadığı zaman kendinizi nasıl hissediyorsunuz?
- Siz daha önce başka birine sözünüzü tutmayacak şekilde davranışlarda bulundunuz mu?
- Bu durum karşınızdaki kişiyi nasıl etkiledi?

Not: Aşağıda verilen aile çalışmasının fotokopisini çekerek öğrencilerinize, ailelerine verilmek üzere dağıtın.

Dürüst Bir İnsan Olmakla İlgili Aileler İçin Çalışmalar

1. Çocuğunuzla dürüst ve güvenilir bir insan olmak üzerine konuşun. Böyle bir insan olmanın öneminden bahsedin. Bu durumun sizin için önemli olduğu konusunu irdeleyin.
2. Eğer çocuklarınız kitap okuyabilecek düzeydeyseler bu durumda kitapların içerisinde dürüst olan ve olmayan kahramanlarla ilgili konuşun. Eğer çocuklarınız kitap okuyamayacak kadar küçükse onların da okuduğunuz kitaplar üzerinde fikir yürütmesini sağlayabilirsiniz.
3. Çocuğunuzla birlikte televizyon filmi veya çizgi film izleyerek dürüst olan ve olmayan karakterleri ve ne gibi özellikleri olduğunu çocuğunuzla tartışın.
4. Unutmayın ki siz çocuğunuzun en önemli öğretmenisiniz.

ADALET

Düzyey:2.sınıf

Amaç:

- Öğrencilerin adalet kavramını öğrenmesi
- Adaletli bir insanın nasıl davranması gerektiğini kavraması.

Aktivitelere

1.Öğrencilere aşağıdaki soruları sorunuz.

a.Öğrencilere adalet nedir, sorusunu sorunuz.

b.Öğrencilerinize, bir öğretmenin öğrencilerini değerlendirirken hiç çalışmayan ve sınıfta kalan bir öğrenci ile çalışan öğrencilere aynı notu vermesi sonucunda neler olabileceğini sorunuz.

c.Sadece erkek öğrencilere sırf erkek oldukları için sınavlarda 10 puan fazladan eklendiği takdirde bu davranışın sınıf içinde ne gibi etkileri olabileceğini öğrencilere sorunuz.

d.Arkadaşlarınızla ortaklaşa çikolata aldınız ve siz çikolatayı daha çok sevdiğiniz için onların payını da siz yediniz.Bu davranışın adı nedir.Nasıl davranmak, bu durumda doğru olur?sorularını öğrencilere sorunuz.

2.Öğrencilerin verdiği yanıtlar sonrasında tüm bu anlatılan davranışların bir ismi olduğunu söyleyiniz. Bu ismin ne olduğunu öğrencilerinize sorunuz.

3.Bu davranışların isimlerinin haksızlık, adaletsizlik veya eşitsizlik olarak adlandırılabilceğini öğrencilere söyleyiniz.

4.Bu açıklama yapıldıktan sonra öğrencilere kuralların hangi sebeplere dayalı olarak konulduğunu sorunuz?

5.Öğrencilere kurallara uymanın adaleti sağlamak için önemli olduğundan bahsediniz.

6.Aşağıdaki kavramları teker teker yazın ve somut örnekler vererek öğrencilere adaletsizliğin kurallara uymamak ve eşit davranmamak ile ortaya çıktığını anlatınız.

a.Kurallar:

Kuralların insanların yaşamında kişilerin birbirine haksızlık yapmadan birtakım görev ve sorumluluklarını yerine getirmesi için konulduğundan bahsediniz.

Kurallara uyulmaması durumunda başka kişilere haksızlık edilebileceğinden öğrencilere söz ediniz.

Örneğin: Okulda sınıfta ders anlatılırken sessiz durma kuralının dersi dinlemek isteyen öğrencilere haksızlık etmemek ve derslerin her öğrenci tarafından en güzel şekilde öğrenilmesi için konulduğundan öğrencilere bahsediniz.

b.Eşitlik

Her insanın diğer bütün insanların yanında eşit olduğundan ve hiç kimsenin diğer kimselerin yanında ayrıcalığa sahip olmadığından öğrencilere bahsediniz.

c.Adalet

Adaletin insanlara eşit davranmak olduğunu ve eşitliğin sağlanması için insanların kurallara uyması gerektiğini öğrencilere anlatınız.

6.Öğrencilerin adaletsizlikle ilgili yaşadıkları olaylar üzerine kısa bir kompozisyon yazmalarını isteyiniz.

Öğrencilerin yaşamlarında çevrelerinde yaşanan veya kendilerinin yaşadığı herhangi bir adaletsizlik durumu ile ilgili olarak örnekler vermelerini sağlayınız.

PAYLAŞIM

Düzyey:2. sınıf

Amaç:

- Öğrencilerin paylaşımın anlamını kavramaları.
- Öğrencilerin paylaşım davranışının çevrelerine olan etkilerini görmeleri.
- Öğrencilerin paylaşımında bulunma davranışlarını geliştirmeleri.

Aktiviteler

(Konu iki ders saatinde işlenecektir.Aktivite 1ve2’yi ilk ders saatinde / 3ve4’ü ise ikinci ders saatinde veriniz.)

1.Öğrencilerinize bugünkü konunuzun “paylaşım” olacağını söyleyiniz ve aşağıdaki paylaşım ile ilgili kısa hikayeyi onlara okuyunuz.

“Hüseyin, ilkokul 2. sınıfa giden bir çocuktur. Hüseyin, okulda kendini çok yalnız hissediyordu .Onunla bazı arkadaşları oynamak istemiyor, bazıları ise onu gördüklerinde kaçıyorlardı. Hüseyin, o gün okul için hazırlanma vakti geldiği halde yataktan çıkmadı . Annesi onun yanına gelip ne olduğunu sorduğunda okula gitmek istemediğini; çünkü arkadaşlarının ondan uzaklaştığını annesine anlattı.Hüseyin, annesine sene başında okulda arkadaşlarıyla arasının iyi olduğunu ; fakat daha sonra arkadaşlarının ondan uzaklaştığını söyledi. Annesi, Hüseyin’e arkadaşlarıyla konuşması gerektiğini çünkü farkında olmadan onları kırmış olabileceğini söyledi. Hüseyin, o gün okula gidip arkadaşlarıyla konuşmaya karar verdi. Hemen yataktan kalktı ve hazırlanarak okula gitti. Okulda arkadaşlarıyla tek tek konuştu. Hüseyin, arkadaşlarının söylediklerine çok şaşırıyordu . Arkadaşlarından Ali, ona okula getirdiği oyuncaklarını onunla paylaşmadığı için darılmıştı. Safiye, çok ihtiyacı olduğu bir günde ondan silgi istemiş fakat Hüseyin ona silgisini vermemişti. Rıza bir gün okula Türkçe kitabını getirmeyi unutmuş ve Hüseyin’e kitabını birlikte kullanıp kullanamayacaklarını sorduğunda Hüseyin kitabını onunla paylaşmamıştı. Diğer arkadaşları da Hüseyine onlarla hiçbir şey paylaşmadığı için darıldıklarını anlatmışlar. Hüseyin, yaptığı hatayı anlamış ve o günden sora arkadaşlarıyla birçok şey paylaşmaya başlamış. Artık Hüseyin, çok mutlu bir çocukmuş; çünkü paylaştıkça kendini çok daha mutlu hissediyormuş.

*Hüseyin neden o gün okula gitmek istememiş?

*Annesi Hüseyin’e ne söylemiş?

*Hüseyin, annesinin söyledikleri üzerine ne yapmış?

*Arkadaşları Hüseyin’e neden darılmış?

*Hüseyin arkadaşlarıyla konuştuğundan sonra ne yapmış?

*Hüseyin arkadaşlarıyla bir şeyleri paylaşmaya başladıktan sonra kendini nasıl hissetmiş?

*Hüseyin, arkadaşlarıyla konuşmasa sizce neler olurdu?

*Hüseyin, arkadaşlarıyla konuştuğundan sonra yine paylaşımında bulunmasa neler olurdu?

2. Öğrencilerinize paylaşımın ne olduğunu ve çevreleriyle neler paylaştıklarını sorunuz. Daha sonra öğrencilerinizle paylaşmanın ne gibi yararları olduğunu sınıfta tartışınız.

3. Öğrencilerinize aşağıdaki durumları tek tek okuyarak verilen soruları sorunuz.

*Okula silginizi getirmeyi unuttunuz ve ders sırasında silgiye ihtiyacınız oldu., arkadaşınızdan silgi istediniz ve o size kullanmadığı halde silgisini vermedi.

Kendinizi nasıl hissedersiniz?

Arkadaşınız hakkında neler hissedersiniz?

* Okula silginizi getirmeyi unuttunuz ve ders sırasında silgiye ihtiyacınız oldu., arkadaşınızdan silgi istediniz ve o size hemen silgisini uzattı.

Kendinizi nasıl hissedersiniz?

Arkadaşınız hakkında neler hissedersiniz?

Öğrencilerinize aşağıdaki örneği okumadan “İnsanlar sadece eşyalarını değil üzüntülerini, mutluluklarını, düşüncelerini de paylaşırlar” açıklamasını yapınız.

*O gün bir olaya çok üzüldünüz ve arkadaşınızla konuşmak, sorununuzu paylaşmak istediniz. Fakat o sizinle konuşmak istemedi.

Kendinizi nasıl hissedersiniz?

Arkadaşınız hakkında neler hissedersiniz?

* O gün bir olaya çok üzüldünüz ve arkadaşınızla konuşmak, sorununuzu paylaşmak istediniz. O sizinle konuştu ve sizi dinledi.

Kendinizi nasıl hissedersiniz?

Arkadaşınız hakkında neler hissedersiniz?

*Mahallede arkadaşlarınızla oynamak için dışarıya çıktınız. Arkadaşlarınızdan biri top getirdi; fakat size topunu vermedi ve yalnız başına oynadı.

Kendinizi nasıl hissedersiniz?

Arkadaşınız hakkında neler hissedersiniz?

*Mahallede arkadaşlarınızla oynamak için dışarıya çıktınız. Arkadaşlarınızdan biri top getirdi ve topunu sizinle paylaştı.

Kendinizi nasıl hissedersiniz?

Arkadaşınız hakkında neler hissedersiniz?

4.Öğrencilerinizden “Paylaşım” konulu resim çizmelerini isteyin ve yapılan çalışmalarını sınıfla paylaşın.

Aile çalışması

- Öğrencilerinizden aileleriyle paylaşımın yararları hakkında konuşmalarını isteyiniz.
- Evde, aile içinde neleri paylaştıklarını ve paylaşabileceklerini aileleriyle konuşmalarını isteyiniz.

YARDIMLAŞMA

Düzyey:2. sınıf

Amaç:

- Öğrencilerin yardımlaşma davranışını kavramaları.
- Öğrencilerin yardımlaşma davranışlarını geliştirmeleri.
- Öğrencilerin yardımlaşma davranışının sonuçlarını görebilmeleri.

Aktiviteler

1. Öğrencilerinize bugünkü konunuzun “yardımlaşma” olduğunu açıklayınız ve aşağıdaki masalı onlara okuyunuz.

Ormanda Yaz

O yaz ormanda gerçekten de çok sıcak geçiyordu. Arslan Kral hayvanlara sularını çok dikkatli harcamalarını, çünkü bütün su kaynaklarının kurumak üzere olduğunu söyledi. Hayvanlar suyu kullanırken çok dikkatli oldukları halde havalarda o kadar sıcaktı ki bir süre sonra ormanda hiç su kalmadı. Aslan Kral hemen bütün hayvanları ormandaki büyük çam ağacının altına topladı. Hep birlikte bu durum karşısında neler yapabileceklerini tartışmaya başladılar. Gergedan ormanı hep bereber terk edip su aramaya çıkmalarını önerdi. Zürafa bu fikre karşı çıktı ve fillerin onlara dağlardan su taşınması önerisinde bulundu. Filler o kadar uzağa yürüyemeyeceklerini söyleyerek bu fikre de karşı çıktılar. Daha sonra küçük Sincapın aklına bütün hayvanların beğendiği çok güzel bir fikir geldi. Sincap “ herkes dere yatağında çukur kazsın belki orada su bulabiliriz.” dedi.Bütün hayvanlar dere yatağına giderek ayrı ayrı çukurlar kazmaya başladılar. Karınca bütün gün uğraştı ancak çok küçük bir çukur kazabildi. Geyiğin çukuru daha büyüktü ama onunki de yeterince büyük değildi.Aralarından en büyük çukur Fil tarafından kazılmıştı ama o da suya ulaşamamıştı. O akşam hepsi çok yorgun bir şekilde büyük çam ağacının altında toplandıklarında moralleri çok bozduktu. Dere yatağı irili ufaklı çukurlarla doluydu ama henüz su bulan yoktu. Su bulup bulamayacaklarını konuştuktan sonra yatıp uyumaya ve ertesi gün tekrardan çukurlarını kazmaya devam etmeye karar verdiler. Tam uyuyacakları sırada küçük tavşan “Buldum ,buldum!” diye bağırmağa başladı.Herkes küçük tavşanın ne söyleyeceğini çok merak etti. Küçük Tavşan “ Neden herkes ayrı ayrı çukur kazacağına hepimiz yardımlaşarak bir çukur kazmıyoruz ?”. Bu fikir bütün hayvanların çok hoşuna gitti.Ertesi sabah bütün hayvanlar dere yatağında toplandı ve hep birlikte çukur kazmaya başladı. Kazmaya önce Fil ,Sincap ve Leopar başladı. Onlar kazarken diğer hayvanlar çıkan toprakları uzağa attı. Onlar yorulunca çukuru kazmaya Zürafa,Maymun ve Geyik devam etti . Böylece bütün hayvanlar hep birlikte çalışarak kısa

sürede çok büyük bir çukur kazdılar. Hepsi birlikte çalışmaktan çok mutlu olmuştu. Daha çalışmaya başlayalı birkaç saat olmuştu ki kazdıkları çukurda su buldular. Hem de okadar çok su vardı ki hepsine bütün yaz rahat rahat yeterdi. O akşam suyu bulmalarının şerefine büyük bir parti verdiler. Aslan Kral o akşam onlara şunları söyledi; “Bugün bu ormanda yardımlaşmanın ne kadar önemli olduğunu gördük.Yardımlaşmamız sayesinde çok zor bir işi başarıyla tamamladık.Ayrıca bu işi yaparken hiç sıkılmadık çünkü bir işi hep birlikte yardımlaşarak yapmak her zaman için bize neşe ve mutluluk verir.Şimdi nasıl, gün boyu en zor işlerde birbirimizin yanında olduysak eğlenirken de hep birlikte olacağız. Haydi eğlence başlasın!”. Hayvanlar o yaz gerçekten de çok mutlu günler geçirdiler.

Masalı okuduktan sonra öğrencilerinize aşağıdaki soruları sorunuz.

- Ormanda o yaz nasıl bir sorun vardı?
 - Ormandaki hayvanlar bu soruna hangi çözüm önerilerini sundular?
 - Kimin sunduğu çözüm önerisi kabul edildi?
 - Dere yatağını ayrı ayrı kazdıklarında suyu bulabildiler mi?
 - Yardımlaşmaya başladıklarında ne oldu?
 - Hayvanlar yardımlaştıkları zaman kendilerini nasıl hissettiler?
 - Hayvanlar yardımlaşmasaydı neler olabilirdi?
 - Yardımlaşma nedir?
- “Yardımlaşma bir işi yapmasında başkalarına yardım etmek,birlikte yapmak demektir”
- Siz çevrenizle nasıl yardımlaşıyorsunuz?
 - Siz birine yardım edince kendinizi nasıl hissediyorsunuz?
 - Size biri işinizde yardım edince kendinizi nasıl hissedersiniz?

2. Yukarıdaki hikayeyi sınıfta öğrencilerinizin rol oynama tekniğiyle oynatın.

3. Öğrencilerinize yardımlaşma ile ilgili yaşadıkları bir anılarını anlatmalarını isteyiniz.Onlara yardımlaşma sırasında neler yaşadıklarını ,yardımlaşmanın işlerini nasıl etkilediğini ,yardımlaşma sırasında neler hissettiklerini sorunuz.

4.Öğrencilerinizden yardımlaşma ile ilgili bir resim çizmelerini isteyiniz. Çizilen resimleri sınıfla paylaşınız ve sınıf panosuna asınız.

5.Öğrencilerinize yardımlaşma davranışının ne gibi yararları olduğunu sorunuz.Onların cevaplarını aldıktan sonra eğer verilmemişse aşağıdaki cevapları da sınıfta okuyunuz.

- *İşlerimiz daha kısa sürede biter.
- *İşlerimizi yaparken daha mutlu oluruz.
- *İşlerimizi sıkılmadan bitiririz.
- *Arkadaş kazanırız.
- *Zor durumda olan birini mutlu ederiz.
- *

6.Öğrencilerinize çevrelerindeki insanlara nasıl yardım ettiklerini sorunuz.Cevaplarını aldıktan sonra çevrelerindeki insanlara nasıl, daha fazla yardımda bulunabileceklerini sorunuz.Cevapları sınıfta tartışınız.

Aile Çalışması

*Öğrencilerinizden evde ailelerine nasıl yardımda bulunabileceklerini, aileleriyle konuşmalarını isteyiniz.

Hep birlikte bir yardımlaşma listesi hazırlamalarını söyleyiniz.

*Öğrencilerinize kendi ailelerinin yaşadığı yardımlaşma ile ilgili anılarını sormalarını isteyiniz.

ÖZGÜVEN

Düzyey:2.sınıf

Amaç:

- Öğrencilerin özgüvenlerini yükseltmek
- Öğrencilerin kendine güvenin önemini kavratmak

Aktiviteler

1.Öğrencilere aşağıdaki soruları sorunuz.

a.Kendine güvenen bir insan sizce nasıl davranışlar sergiler?

b.Kendine güvenmeyen bir insan sizce nasıl davranışlar sergiler?

c.Bir işi yaparken kendine güvensiz davranışlar göstermemiz insanlarda ne gibi bir düşünceye sebep olur?

d.Bir işi yaparken kendine güvenli davranışlar göstermemiz insanlarda ne gibi bir düşünceye sebep olur?

e.Bir işi yaparken karşımızdaki insanlara kendine güvensiz davranışlar göstermemiz sizce ne gibi sonuçlara sebep olur?

2.Sorduğunuz sorulardan sonra kendine güvenli insanın davranışları ile ilgili olarak öğrencilere bilgi veriniz.

Öğrencilere kendine güvenen bir insanda ne gibi özelliklerin bulunduğunu anlatınız. **Kendine Güvenli İnsan**

a.Kendine güveni olan insanlar kendilerini, dış görünüşlerini kusurları bile olsa severler.

b.Kendine güveni olan kişiler eğer yeterince çalışıyorsa başarılı olabileceklerini bilirler.

c.Kendine güveni olan kişiler kendilerini başkaları ile karşılaştırırken diğer kişiden küçük olduklarını düşünmezler. Bu uygulamadan sonra her insanın farklı özellikleri bulunduğundan ve her insanın kendini bu güzel özellikleri ile sevmesinin öneminden öğrencilere bahsedilebilir.

d.Kendine güveni olan insanlar kendilerini severler.

e.Kendine güveni olan kişiler yaptıkları yanlışları düzeltmeye çalışırlar. Yapılan bu hatalardan dolayı kendilerini bir hata olarak görmezler. Kendilerini yanlışları ve doğruları ile kabul ederler. Hata yapabileceklerini ve hatalarını düzeltebileceklerini bilirler.

f.Bir işi yaparken kendimize güvendiğimizi göstermek başkalarına bu işi yapabileceğimizle ilgili güven verir.Bu sebeple kendine güvenli davranışlar göstermek uygundur.Kendine güvenli davranmak yaşamda bizi başarıya götürür.

3.Aşağıda belirtilenlerin öğrenciler tarafından rol oynayarak canlandırılmasını sağlayınız.

Ahmet, basketbol oynamak ister ve öğretmeni de onu basketbol oynaması için teşvik eder. Kendine güvensiz ve kendine güvenli olmak üzere Ahmet'in davranışlarının öğrenciler tarafından canlandırılmasını sağlayınız.

4.Öğrencilerden kendisine hiç güveni olmayan bir kişi olduklarını hayal etmelerini isteyiniz.Kendisine güveni olmayan bir kişinin ne gibi sözcükler kullandığını, yürürken, otururken, konuşurken nasıl davrandığını hayal etmelerini ve kendine güvensiz bir insanın nasıl davrandığını rol oynayarak göstermelerini sağlayınız.

5.Öğrencilere kendine güvensiz kişinin nasıl davrandığını aşağıdaki gibi anlatınız.

a.Kendisine güvensiz gibi görünen oturuş, dik bir oturuş değildir kambur şekilde oturur.

b.Kendine güvensiz gibi duyulan ses tonu gür değildir.Kişi konuşmaya korkar gibidir.

c.Kendine güvensiz bir kişi yapabileceği işlerde bile o işi yapamayacağını düşünür ve bunu yapmaya korkar.

6. Bu etkinlikten sonra ise kendine güveni olan birini düşünerek , kendine güveni olan bir kişinin nasıl oturduğunu, nasıl yürüdüğünü, nasıl konuştuğunu hayal ederek rol oynayarak canlandırmalarını sağlayınız.

7.Bu etkinlikten sonra kendine güvenli olan bir kişinin aşağıdaki davranışları gösterdiğini vurgulayınız.

a.Beden duruşunun dik olduğunu,

b.Kendine güvenli bir kişinin kendinden emin bir ses tonu ile konuştuğunu,

c.Kendine güvenen kişilerin kendilerini sevdiklerini,

d.Kendine güvenli kişilerin hata yapsalar bile hatalarından ders alan kişiler olduğunu ve bu hatalarını kendilerine olan güvenlerini kaybetmeden düzelttiklerini, e.Kendine güvenin başarılı olmak ve karşımızdaki kişilerin yaptığımız işler konusunda bize güvenebilmeleri açısından önemli olduğunu öğrencilere aktarınız.

DÜZENLİ OLMAK (ÖZ DİSİPLİN)

Düzey:2. sınıf

Amaç:

- Öğrencilerin disiplinli olmanın yararlarını görmeleri.
- Öğrencilerin nasıl disiplinli olacaklarını öğrenmeleri.
- Öğrencilerin disiplinli olma davranışlarını geliştirmeleri.

Aktiviteler

(Konu iki ders saatinde işlenecektir.Aktiviteleri 1. ders saatinde ,ödevlerin incelenip tartışılmasını da 2. ders saatinde yapınız.)

1. Öğrencilerinize bugünkü konunuzun düzenli olmak olduğunu söyleyiniz.Daha sonra aşağıdaki aktiviteyi sınıfta uygulayınız.

-Öğretmen masanızın üzerine defterleri, kalemleri, silgileri, kalemtraşları, boya kalemlerini vb. eşyaları dağınık şekilde koyunuz. (Masanın üzeri bu eşyalarla dolu olmalı.)

-Sınıfta istekli öğrenciler arasından seçeceklerinizi masaya çağırınız ve onlara her seferinde masanın üzerinden bir eşyayı tarif ederek bulmalarını isteyiniz.

Ör: “ Bana masanın üzerindeki üzerinde çiçek olan silgiyi bul.”

-Bu çalışmayı 4-5 defa tekrarlayınız.

-Daha sonra öğrencilerinizden 4 tanesini seçiniz ve masanın üzerindeki eşyaları düzenlemelerini söyleyiniz.(Defterler bir yerde ,silgiler bir yerde vb. ve her şey düzgün bir şekilde masaya konmalıdır.)

-Yine öğrencilerinizi masaya çağırarak onlara masanın üzerindeki eşyaları tarif ederek bulmalarını isteyiniz.(Bu çalışmayı da 4-5 defa yapabilirsiniz.)

Aşağıdaki soruları öğrencilerinize sorarak aktiviteye devam edin.

-Masa dağınıkken masada istediğim eşyaları kolayca bulabildiniz mi?

-Masa düzgün yerleştirildiğinde istediğim eşyaları kolayca bulabildiniz mi?

-Masa dağınıkken mi yoksa düzenliken mi istediğim eşyaları daha kısa sürede buldunuz?

Sorularınızı sorduktan sonra öğrencilerinize aşağıdaki açıklamayı yapınız.

“ Yaşamımızda düzenli bir insan olmak, bizi mutlu ve başarılı bir insan yapar. Eğer hayatımızda düzenli olmazsak tıpkı biraz önce masa dağınıkken yaptığımız çalışmada olduğu gibi hayatımız karmaşık, istediklerimizi gerçekleştirmek zor ve zaman alıcı olur.”

2. Öğrencilerinize aşağıdaki cümleyi tahtaya yazınız ve boşluğu doldurmalarını isteyiniz. Onlar cevaplarını verince eğer söylenmemişse aşağıdaki cevapları da tahtaya yazınız.

“Düzenli bir insan

Örnek cevaplar:

- Odasını her gün toplarlar.
- Ödevlerini her gün yapar.
- Sınıfta defterlerini, kitaplarını dağınık bırakmaz.
- Defterlerini, kitaplarını çantasına düzgün yerleştirir.
- Eve gidince okul kıyafetlerini çıkarıp düzgün bir şekilde yerleştirir.
- Antremanlarına zamanında gider.
- Her gece belli bir saatte uyur.(ilk okula giden bir öğrenci okul zamanı en geç dokuzda uyumalıdır.)
- Her gün kitap okur.
- Saçlarını her sabah tarar.
- Dişlerini her gün fırçalar.
- vb.

3. *Öğrencilerinize düzenli olmanın bize yararı nedir diye sorunuz. Onlara faydaları anlatmak için yukarıdaki aktiviteden yararlanınız. Yukarıdaki aktivitede tahtaya yazdığınız düzenli insanın nasıl olduğuyla ilgili örnekleri tek tek ele alarak inceleyiniz.Öğrencilerinize örneklerdeki durumlarda ve bunların karşıt hallerinde kişinin hayatında neler olabileceğini sorunuz.

Örnek:

- Odasını her gün toplayan bir kişiye bunun yararları nelerdir?
- Peki bir kişi odasını her gün toplamazsa ne olur?
- Ödevlerini her gün yapan bir kişiye bunun yararları nelerdir?
- Her gün ödev yapmayan bir öğrenciye bunun ne gibi zararları olur? vb.

* Yukardaki çalışmayı tamamlayınca verilen cevapları “Düzenli Olmanın Faydaları” başlığı altında tahtaya yazınız. Onlar cevaplarını verince eğer söylenmemişse aşağıdaki cevapları da tahtaya yazınız.

Düzenli Olmanın Faydaları

- Aradığımız şeyleri hemen bulabiliriz.
- Daha sağlıklı oluruz.
- Sporda daha başarılı oluruz.
- Daha mutlu oluruz.
- Derslerimizde daha başarılı oluruz.
- Etrafımızdaki kişiler daha az yorulur.
- Kendimizi daha rahat hissederiz.
-

Ev ödevleri

- **Öğrencilerinizin bir hafta boyunca kendilerini düzen konusunda gözlemlmelerini isteyiniz. Hangi konularda düzenli , hangi konularda düzensiz olduklarını ve bu konuda çevrelerinin ve kendilerinin neler yaşadıklarını aşağıda verilen tabloya doldurmalarını isteyiniz.**

- Bir hafta sonra oluşturulan listeleri sınıfta tartışınız. Öğrencilerinizin listelerinde düzensiz oldukları ancak bunu değiştirmek istedikleri durumlarda neler yapmayı düşündüklerini tartışınız.

Aile Çalışması

-**Öğrencilerinizin aileleriyle düzenli olmanın yararları konusunda konuşmalarını isteyiniz.**

ZORBALIK

Düzey: 2.sınıf

Amaç:

- Öğrencilerin zorbalık davranışının değişik formlarını anlamalarını sağlamak,
- Zorba olma konusunda neyin yanlış olduğunu anlamak,
- Zorbaca davranışlara neden katılmamaları gerektiğini onlara aşılacak.

Aktiviteler:

1. Aşağıdaki hikayeyi öğrencilerinize okuyarak sınıf aktivitesini başlatınız.

Tahir, Enver ve Serkan geziyorlarmış. Ali'nin elinde topuyla evine doğru gitmekte olduğunu görmüşler. Birden Enver ve Serkan Ali'ye sataşmaya ve onunla alay etmeye başlamışlar. Ali'yi birbirlerine doğru itiyorlarmış. Ali yere düşmüş, Serkan Tahir'e hemen Ali'nin topunu alıp kaçmasını söylemiş. Tahir o anda ne yapacağını bilememiş, fakat arkadaşlarına uymak için topu almış ve koşmaya başlamış. Koşarken bir ara arkasını dönüp baktığında Ali'nin yerde ağladığını görmüş. Tahir topu arkadaşlarına vermiş ama kendini çok üzgün hissediyormuş. Bu yaptığından çok pişmanlık duymaya başlamış ama ne yapması gerektiğini bilmiyormuş. Arkadaşlarıyla bu konuyu konuşmaya karar vermiş...

Öğrencilerden hikayede daha sonra olabilecekleri birkaç cümleyle anlatmaları istenir. Hikayenin devamında Tahir'in, Enver'in ve Serkan'ın, Ali'nin neler yapmış olabileceklerini tek tek sorunuz.

2. Öğrencilere zorbalıkla ilgili aşağıdaki soruları sorunuz.

1. Zorbalık nedir?
2. Bir insan bilmeden veya istemeden zorba olabilir mi?
3. Bir olayın zorbalık olduğunu ne zaman anlarsınız?
4. Şaka yapmak ve zorbalık arasındaki fark nedir?
5. Kavga etmeden zorbalıkla ilgili problemler sizce nasıl çözülebilir?
6. Aşağıdaki maddeleri okuyarak hangilerinin zorbalık olduğunu söylemelerini isteyin.
 - Küçük çocukları salıncaktan itip düşürmek.
 - Yanlışlıkla okul koridorunda birine çarpmak.
 - Tuhaf gördüklerini düşündüğümüz için insanlara lakap takmak.
 - Diğer çocukları oyun parkında sizin istediğiniz şekilde oynamaya zorlamak.
 - Arkadaşımızın giydiği kıyafetlerle alay etmek.
 - Arkadaşınıza o gün giydiği giysisinin kendisine pek yakışmadığını söylemek.

- Bir grup çocuğun başka boş yerler olduğu halde sizi oturduğunuz banktan zorla kaldırmaya çalışması.
- Birisine size iyi davranmadığı için sizi üzdüğünü söylemek.

3.Etkinliğin işleneceği günün öncesinde öğrencilerden ödev olarak kendilerinin yaşadığı veya çevrelerinde gördükleri zorbalık olarak değerlendirebilecekleri bir olayı kompozisyon şeklinde yazmalarını isteyin.

Gönüllü öğrencilerin kompozisyonlarını sınıfla paylaşmalarını isteyin. Diğer öğrencilere de ‘Arkadaşınızın gördüğü, yaşadığı olayın bir zorbalık olduğunu olayda geçen hangi sözlerden, davranışlardan anladınız?, ‘Bu zorbalığı önlemek için neler yapılabilirdi?’, ‘bu olayda zorbalığa uğrayan kişi neler hissetmiştir?’ gibi sorular sorun.

4. Öğrencilerden kompozisyonlarında zorba olarak nitelendirdikleri veya hayali bir şekilde zorbalık yapan bir kişiye mektup yazdırınız ve bu mektubta öğrencinin hangi davranışlarından hoşlanmadıklarını aktarmalarını isteyiniz. Bu davranışı yerine bu kişinin nasıl davranabileceği üzerine de bu kişiye önerilerde bulunmalarını isteyiniz.

5. Öğrencilerin kuklaları kullanarak veya rol oynayarak zorbalık davranışını oynamasını sağlayınız.

Daha sonra bu zorbalığın çözüm yollarından biriyle ilgili bir olayı kuklalarla yeniden canlandırmalarını isteyin.

Not: Aşağıda verilen aile çalışmasının fotokopisini çekerek öğrencilerinize, ailelerine verilmek üzere dağıtın.

Zorbalıkla İlgili Aileler İçin Etkinlikler

1.Çocuğunuzla zorbalığın ne olduğu ile ilgili olarak (zorbaca davranış: karşıdaki kişiyi üzen, zarar veren ve karşıdaki kişi istemediği halde devam eden davranışlardır şeklinde açıklanabilir.) konuşun ve tartışın.

2.Çocuğunuzun yaşlarındayken kendi karşılaştığınız zorbalıkla ilgili olayları çocuğunuza anlatın . Bu gibi durumlarla nasıl başa çıktığınızı onlara aktarın ve onlara bu durumlardan sonra kendinizi nasıl hissettiğinizi söyleyin.

2.Çocuğunuzla televizyon izlerken hangi davranışların zorbalık olduğu ile ilgili olarak konuşun.

3.Çocuğunuza okulda meydana gelen zorbalık davranışları ile ilgili olarak bilgi verin ve bu davranışlarla nasıl başa çıkılabileceği ile ilgili olarak sorular sorun.Bu gibi davranışlarla nasıl başa çıkılabileceğini ona anlatın.(üzdüğünü zarar verdiğini söyleyerek, aynı şey kendilerine yapılsaydı neler hissedebilecekleri sorularak, okulda devam edildiği takdirde öğretmene söyleyerek.)

4.Eğer çocuğunuzda davranış ve kullandığı sözcükler olarak zorbalığa denk gelen davranışlar bulunuyorsa onlarla bu konu üzerine konuşun ve onlara yardımcı olmaya çalışın.

ÖFKE KONTROLÜ

Düzey: 2.sınıf

Amaç:

- Öğrencilerin öfke yaşayabilecekleri durumlarda kendilerini kontrol etmelerini öğrenmelerini sağlamak.
-

Aktiviteler:

1.Aşağıdaki soruları öğrencilere sorunuz.

a-Öğrencilere öfkelendikleri zamanları ve bu zamanlarda nasıl davrandıklarını sorunuz.

b-Öğrencilere öfkeli davranışlarının ne gibi sonuçlar doğurabileceği sorularını yöneltiniz.

2.Öğrencilere öfkeliyken ne hissettiklerini veya içlerinden nasıl davranmak geçtiği sorusunu sorunuz.

3.Öğrencileri öfkeliyken kişilerin aşağıdaki duyguları yaşayabileceği konusunda bilgilendiriniz.

Öfkeliyken insanlar,

Kızgınlık duygusu yaşarlar.

İnsanlara kötü sözler söyleme isteği duyabilirler.

İnsanlara kötü davranma (itme, vurma vb.) isteği duyabilirler.

Eşyaları savurma isteği gibi olumsuz birtakım duygular yaşayabilirler.

4.Öfkeliyken öğrencilerin nasıl davranmaları gerektiğini aşağıdaki gibi tahtaya yazınız.Bu yazdıklarınızı defterlerine geçirmelerini sağlayınız.

A.DUR

Öğrencilere,

Öfkelendiklerinde kızgınlık duygularını göstermeden önce biraz beklemelerini ve içlerinden ona kadar saymalarını söyleyiniz.Böyle bir durumda derin bir nefes almalarını eğer sakin olamıyorlarsa sakin oluncaya kadar ortamdan uzaklaşmalarını söyleyiniz.

B.SÖYLE

Öğrencilere,

Kendilerine ters gelen şeyin ne olduğunu karşıdaki kişilere söylemelerini, bunu yaparken ise yaşanan olayda hoşlanılmayan şeylerin ve bu olay karşısında yaşanan olumsuz duyguların karşıdaki kişiyi öfkelendirmeden anlatılmasının uygun olduğundan bahsediniz. Ve' sen işe yaramaz birisin demek yerine duygularını açıklamalarını isteyiniz.'

C.ANLAT

Öğrencilere,

Ne olmasını istediğini kibarca anlatmalarını söyleyiniz.

Durum:

Defterini alıp dikkatli bir şekilde korumayan biri olursa....

Ör:Ben defterlerimin yırtılmasından hoşlanmıyorum .Defterlerime özen gösteririm.Bu sefer defterimi aldığım zaman korumanı isterim. Defterim yırtıldığı zaman kızıyorum..gibi...konuşmaları gerektiği öğrencilerinize öğretiniz.

Ör: 'Sen tembelsin' yerine, 'Bana daha çok yardımcı olmanı isterdim'. gibi ifadelerin kullanılmasının daha güzel olacağını öğrencilerinize belirtiniz.

5.Öfkeli insanların yaşayabilecekleri konusunda öğrencileri bilgilendiriniz.

- Öfkelendiğimiz zaman kendimizi kontrol etmezsek konuşarak anlaşabileceğimiz bir problem büyüyebilir ve basit bir problem çözülemez hale gelebilir.
- Öfkemizi tutamayıp birine kaba kuvvet kullanırsak(vurursak, döversek, kötü söz söylersek..) ceza alabiliriz ve bu cezayı almamız yaşamımızı kötü yönde etkileyebilir.

6.Öğrencilerin bu durumlar üzerinde daha farklı örnekler vermesini sağlayınız.

Not : Yukarıdaki konular tek bir derse sığdırılabileceğinden bir derste veriniz.Aşağıdaki konuları ikinci bir derse aktarınız.

7.Haberler

Öğrencilerin kızgınlık problemlerinin toplumu ve dünya olaylarını nasıl etkileyeceği üzerine haberler bulmalarını sağlayın veya bu haberleri gazetelerden keserek sınıfa götürün.Öfke nöbetleri yaşamak yerine konuşarak anlaşabilmenin olayları nasıl etkileyebileceği üzerine konuşun.(Not:Haberlerin içerisinde öldürme, bıçaklama gibi konuların bulunması öğrenciler için sakıncalıdır.)

8.Rol Oynama

Öğrencilerin bu haberlerle ilgili rolü oynaması birinci oyunda öğrencinin öfkesini kontrol edemeyip haber olmuş şekilde diğerinde ise olayı çözebilecek şekilde oyunu oynamalarını sağlayınız.

9.Kompozisyon

Öğrencilerin öfke problemleri ile başa çıkabilmeleri için neler yapabilecekleri ve bunların yapılmasının dünyadaki olayları nasıl etkileyeceği üzerine kompozisyon yazmalarını sağlayınız.Öğrencilerin kompozisyonlarını bir araya toplamak için bir köşe hazırlayın toplumda ve dünyada öfkenin negatif ne gibi etkileri olduğunu açıklayan köşeler hazırlayınız.Bunları öğrencilerin çizdiği resimlerle süsleyiniz.Öğrencilerin bu köşeleri hazırlarken işbirliği yapmalarını sağlayınız.

SAYGI

Düzey : 2.Sınıf

Amaç :

Öğrencilerin,

- "Saygı" kavramını tanımaları.
- Başkalarının haklarına saygılı olma konusundaki duyarlılıklarını artırmalarına yardımcı olmak.
- Saygılı davranışlarda bulunmalarının önemini kavramalarına yardımcı olmak.

Aktiviteler :

1. Öğrencilerinizin saygı kavramını öğrenmeleri için, bir oyunla etkinliğe başlayın.Önce öğrencilerinizden masanın önünde üç sıra halinde dizilmelerini isteyin.Yanınızda getirdiğiniz şekerleri öğrencilerin görebileceği bir yere koyduktan sonra aşağıdaki talimatı verin:

- “Çocuklar,birazdan hepinize yeter mi bilmiyorum; ama sizlere şeker dağıtacağım.Sizden istediğim kesinlikle sessiz olmanız ve sırayı bozmamanız.Aksi takdirde işimi yapamam, bu yüzden hepinizin saygılı davranacağına inanıyorum”.
- Talimatı verdikten sonra, daha önceden sınıfın haberi olmadan konuşacağınız üç öğrenci görevini yapmaya başlayacaktır.Bu üç öğrencinin görevi, en arkadan başlayarak yavaş yavaş arkadaşlarının önlerine geçerek ilerlemektir.Bu durumda öğrencilerinizin bu arkadaşlarının hareketlerine verecekleri tepkileri,onlara fark ettirmeden gözlemleyiniz.
- Beş dakika sonra bütün öğrencilere şekerlerini dağıtın ve yerlerine oturmalarını isteyin.Aşağıdaki soruları yönelterek grup etkileşimini başlatın.

- a. Siz sırada beklerken arkadaşlarınızın önünüze geçmesi nasıl bir davranıştı?
- b. Bu arkadaşlarınızdan etkilenerek başka arkadaşlarınız da sırayı bozdu mu?
- c. Arkadaşlarınız önünüze geçtiğinde neler hissettiniz?
- d. Böyle bir durumda ne yapmalıyız?
- e. Daha önce başkalarının sizin hakkınıza saygı göstermediği bir yaşantınız olmuş muydu? Bu yaşantınızı anlatın.
- f. Sizin başkalarının hakkını çiğnediğiniz bir yaşantınız oldu mu? Bu yaşantınızı anlatın.

Bu soruları yöneltip cevapları aldıktan sonra, öğrencilerinize saygısız davranışların karşımızdaki kişileri çok üzen ve kızdıran davranışlar olduğunu ve bu tür davranışlardan kaçınmamız gerektiğini açıklayın.

2. Öğrencilerinize aşağıda verilmiş olan soruları yöneltiniz ve onların vereceği cevaplara,size verilen örnek cevapları da ekleyerek sınıfla paylaşınız.

a. Saygılı olmak ne demektir? Örnek verebilir misiniz?

Örnek cevaplar:

- Başkalarına haksızlık etmemektir.
- Arkadaşlarımızla kavga etmemek,yeni tanıştığımız insanlarla güzel konuşmak demektir.
- Öğretmenlerimizin ve ailemizin sözünü dinlemektir.
- Herhangi bir sırada beklerken, başkasının önüne geçmemek,kendi sıramızın gelmesini beklemek demektir.
- Sınıfımızda,evimizde bağırıp çağırmamak,çevremizdeki insanları rahatsız edecek şekilde gürültü yapmamak demektir.
- Hatalı bir davranışta bulunduğumuzda ve karşımızdaki kişiyi üzdüğümüzde, ondan özür dilemektir.
- Arkadaşlarımız veya diğer insanlarla alay etmemek,onları kırıcı lakap veya sözlerle çağırmamaktır.

b. Saygısız davranışlarda bulunduğumuz zaman ne gibi sonuçlarla karşılaşabiliriz?

Örnek cevaplar:

- Saygısız davranışlar gösterdiğimizde biz de saygısız davranışlarla karşılaşırız.

- Çevremizdeki insanlar tarafından ayıplanırız.
- Arkadaş edinemeyiz ve yalnız kalırız.
- Derslerimizi iyi dinleyemediğimiz için başarısız oluruz.
- İnsanlarla alay ettiğimiz için biz de dışlanırız ve mutsuz oluruz.

c. Saygısız davranışlarla karşılaştığımız zaman neler yapabiliriz?

Örnek cevaplar:

- Biz de saygısızca karşılık vermeden karşımızdaki kişiyle konuşabiliriz.
 - Karşımızdaki kişiyi anlayışla karşılamaya çalışarak onu dinleyebiliriz.
 - Bu tip davranışlar karşısında memnun olmadığımızı söyleyerek, karşımızdaki kişiye neler hissettiğimizi anlatabiliriz.
 - Aynı şekilde kendisine davranılsa,neler hissedebileceğini sorabiliriz.
3. Öğrencilerinizden, okul içinde veya okul dışında rastladıkları saygısız davranışlara örnek vermelerini isteyiniz ve bu tür davranışlar karşısında neler hissettiklerini ve neler yapabileceklerini anlatmalarını söyleyiniz.
4. Öğrencilerinizden birer saygılı, birer de saygısız davranışları anlatan resim çizmelerini isteyiniz ve seçtiğiniz resimleri sınıf panosuna asınız.

Aile Çalışması

- Öğrencilerinizden aileleriyle saygılı ve saygısız davranışlar üzerinde konuşmalarını, bu tür davranışlar karşısında kendilerini nasıl hissettiklerini birbirlerine anlatmalarını söyleyiniz.
- Öğrencilerinizden ödev olarak saygı ile ilgili gazete veya dergilerden resimler araştırmalarını ve keserek bunları sınıfa getirmelerini isteyiniz.Daha sonra derste bu resimler hakkında konuşunuz.

İŞBİRLİĞİ

Düzey:2.sınıf

Amaç:

- Öğrencilerin işbirliğinin temel bir yaşam biçimi olduğunu anlamalarını sağlamak.
- İşbirliğinin grup içerisinde başarılı bir şekilde çalışmak için önemli olduğu görüşünü öğrencilere kavratmak
- Öğrencilere işbirliği yapmanın faydaları ile ilgili olarak konuşmak.
- Öğrencilere işbirliği içerisinde çalışan insanların birbirlerine nasıl davrandıklarını göstermek.

Araç:

Karton, gazteden kesilen resimler, yapıştırıcı

Aktiviteler:

1.Öğrencilerden kalemlerini isteyiniz. 20 tane kalemin aynı anda üç kişi tarafından ve diğer 20 tanenin bir kişi tarafından kalem traşla ucunun açılmasını isteyiniz.Grup halinde açılan kalemlerin daha erken bitirildiğine dikkat çekerek aşağıdaki şekilde öğrencilere işbirliği ile ilgili bilgileri veriniz.

Öğrencilere birlikte kalemlerin uçlarının açılmasının **işbirliği** olduğunu söyleyiniz.

2.Aşağıdaki soruları öğrencilere sorunuz.

İşbirliği ne anlama gelir?

Okul içerisinde işbirliği gerektiren ne vardır?

Okul içerisinde ve evde işbirliği gerektiren konulara örnek verebilir misiniz?

Gruplar halinde çalışmayı ne eğlenceli hale getirir?

Bir grubun içerisinde sizin kendinizi önemli hissedebileceğiniz neler vardır?

3.Öğrencilerden sonra bu soruları aşağıdaki gibi yanıtlayınız.

a-Öğrencilere işbirliğinin bir işi başarmak için birkaç kişinin bir araya gelip daha kısa zamanda ve daha hızlı bir şekilde o işi başarması olduğunu anlatınız.

b-İşbirliği yapmanın arkadaşlık ilişkilerini güçlendirebileceğinden ve arkadaşlarımıza yardımcı olurken güzel arkadaşlık ilişkilerinin işbirliği ile başlayabileceğinden öğrencilere bahsediniz.

c-Bir işi işbirliği içerisinde yapmanın başka işlere de vakit ayırmak için önemli olduğunu öğrencilere anlatınız.

d-İşbirliği yaparken diğer kişilerin fikirlerini almanın ve ortak karar vermenin yaptığımız işin güzel gitmesi konusunda önemli olduğundan öğrencilere bahsediniz.

e-Ev içerisinde evi temizleme konusunda, sofrayı düzenleme konusunda, çöpü dışarıya çıkarma konularında aile üyeleri ile işbirliği yapılabileceğinden öğrencilere bahsediniz.

Okul içerisinde ise pano hazırlarken, çevre temizliği yaparken,vb. konularda işbirliği yapılabileceğinden öğrencilere bahsediniz.

f-İşbirliği yaparken her kişinin sevdiği işi yapmasının ve iş bölümü yaparken ortak kararlar almanın işleri eğlenceli hale getirebileceğinden öğrencilere bahsediniz.

g.İşbirliği yaparken aşağıdaki gibi davranmanın önemli olduğundan öğrencilere bahsediniz.

4.Öğrencilere aşağıdaki etkinliği sınıf içerisinde yaptırınız.

Ödev:

Öğrencilerin kartondan kağıt, yapıştırıcı ve gazeteler getirmesini ve seçtikleri konularda bir gazete kapağı oluşturmalarını öğrencilerden isteyiniz.Öğrencilerden aşağıdaki aktiviteyi yapmasını isteyiniz.

Gazete Kapağı

1.Öğrencilerin üçer üçer gruplar halinde okul içerisinde meydana gelen olaylarla ilgili olarak, bir gazete kapağı hazırlamalarını sağlayınız.Hazırlanan gazete kapaklarını panolara asınız.Öğrencilerin beraber yaptıkları bu çalışmadan sonra işbirliği içerisinde yapmış oldukları kapağı hazırlarken anlayabilmeleri için nasıl davranmaları gerektiğini ve bu etkinliği birlikte yapmanın onlar üzerinde ne gibi etkiler bıraktığını öğrencilerinizle konuşunuz.

KİBARLIK

Düzyey:2. sınıf

Amaç:

- Öğrencilerin kibar davranışların farkına varmaları.
- Öğrencilerin kibar davranışlar geliştirmeleri.
- Öğrencilerin kibar davranışların sonuçlarını görebilmeleri.

Aktivitelere

1.Öğrencilerinize bugünkü konunuzun kibarlık olduğunu açıklayınız . Aşağıda verilen davranış örneklerini öğrencilerinize tek tek okuyunuz ve her örnek için onlara şu soruları yöneltiniz:

- Okunan davranış örneği kibar bir davranış mıdır?
- Bu davranış size yapılsa kendinizi nasıl hissedersiniz?

Davranış örnekleri:

- Kantine sırasında bir öğrenci sıraya girmeden arkadaşlarını iterek öne geçmesi.
- Biri size yanlışlıkla çarpınca sizden özür dilemesi.
- Birinin size koşarken yanlışlıkla çarpması ama hiçbir şey söylemeden oradan uzaklaşması.
- Bir arkadaşınızın sizden bir şey istediğinde “lütfen” demesi.
- Biri bize bir şey verdiğinde teşekkür etmemiz.
- Kolu alçıda olan bir arkadaşımıza kantine sırasında yardımcı olmamız.
- Bizden küçükleri korumamız.
- Bizden büyüklere saygılı davranmamız.
- Bir arkadaşımızı hiçbir neden yokken oyunumuza kabul etmememiz.
- Bir arkadaşımıza grubumuz tamamlandığı için onu oyuna alamayacağımızı , daha sonra onunla da oynayacağımızı söylememiz.
- Sınıfta etrafı rahatsız edici davranışlarda bulunmamız.
-(sizin eklemek istediğiniz kibarlıkla ilgili davranış örneklerini de yazabilirsiniz.)

2. Öğrencilerinize okulda karşılaştıkları kibar ve kibar olmayan davranışlardan örnekler vermelerini isteyiniz. Onların örneklerini aldıktan sonra onlara “Çevremizdeki insanlara kibar davranırsak bunun sonucunda neler olur ?” sorusunu sorunuz . Onların cevaplarını aldıktan sonra eğer vermemişlerse aşağıdaki cevapları da onlara okuyunuz.

Kibar davranmanın sonucunda:

- Kendimizi mutlu hissederiz.
- Çevremizdeki insanlar mutlu olur.
- Çevremizle kavga etmeyiz.
- Daha huzurlu oluruz.
- Arkadaş kazanırız.
- İnsanlar bize daha çok saygı duyar.
- Problemlerimizi rahatça çözeriz.

3. Öğrencilerinize “Okulda hiç kimse birbirine kibar davranmazsa ne olur?” sorusunu sorunuz ve cevapları sınıfta tartışınız.

EV ÖDEVİ

- Öğrencilerinizden çevrelerini gözlemlemelerini , gördükleri kibar ve kibar olmayan davranışları defterlerine yazmalarını isteyiniz.
- Öğrencilerinizden kibar davranışların ve kibar olmayan davranışların karşıdaki kişileri nasıl etkilediğini gözlemlemelerini isteyiniz.

ÇEVREYE DUYARLILIK

Düzyey:2.sınıf

Amaç

- Öğrencilerin çevre bilinci geliştirmeleri.
- Öğrencilerin çevre sorunlarının farkına varmaları.
- Öğrencilerin çevrenin insanlar üzerindeki etkilerini görebilmeleri.

Aktivitelere

1. * Öğrencilerinize 1. resmi gösteriniz ve oradaki resimde gördüklerini anlatmalarını isteyiniz.

* Öğrencilerinize resimde gördükleri sokağın nasıl kirlenmiş olabileceğini sorunuz.

* Öğrencilerinize herkes elindeki çöpu yere atarsa ne olur sorusunu yöneltiniz.

* Öğrencilerinize 2 ve 3 numaralı resimleri göstererek buraların nasıl bu hale gelmiş olabileceğini tartışınız.

* Öğrencilerinize 1, 2 ve 3 numaralı resimlerde gösterilen kirli çevrenin bizi nasıl rahatsız ettiğini ve nelere yol açtığını sorunuz. Onların cevaplarını aldıktan sonra aşağıdaki cevapları da onlara okuyunuz.

- Kirli çevredeki kötü koku bizi rahatsız eder.

- Kötü görüntü bizi rahatsız eder.

- Kirli bir çevre mikropların da yuvasıdır.

- Kirli çevre bizi mutsuz eder.

- Kirli bir çevrede hastalıklar kolayca yayılır.

* Öğrencilerinize 4 numaralı resmi gösteriniz ve bu caddedenin özelliklerini tanımlamalarını isteyiniz.

* Yine 4 numaralı resmi göstererek böyle bir çevre yaratmak için neler yapabileceğimizi öğrencilerinize sorunuz.

* Öğrencilerinize 5 numaralı resmi göstererek onlara buradaki insanların ne yaptığını sorunuz.

* Yine 5 numaralı resmi göstererek onlara insanlar çevrelerini temizlemeseler neler olurdu sorusunu yöneltiniz.

* Öğrencilerinize 6 numaralı resmi göstererek ormanların ülkemiz ve kişiler için neden önemli olduğunu sorunuz.

* Öğrencilerinize ormanları korumak için neler yapabiliriz sorusunu sorunuz.

2. Öğrencilerinizle okul bahçesinde bir araştırma gezisi yapın. Gezi sırasında okul içinde gördükleri çevreyle ilgili sorunlara dikkat etmelerini isteyiniz. Sınıfa gelince onlara okul içinde gördükleri sorunların neler olduğunu , bu sorunların nasıl oluşmuş olabileceğini ve bu sorunların çözümü için neler yapılabileceğini sorunuz. Cevapları sınıf içinde tartışınız.

KISKANÇLIK

Düzy:2.sınıf

Amaç:

- Öğrencilere kıskançlık duygusu ile ilgili olarak bilgi vermek
- Kıskançlık duygusunun ilişkilere verebileceği zararlar konusunda öğrencileri bilgilendirmek.

Aktiviteler

1.Öğrencilere aşağıdaki hikayeyi okuyunuz.

Merve bir gün Ayşe'nin evine ziyarete gitmiş. Ayşe ile Merve birlikte oyuncak bebeklerle oynamaya başlamışlar. Ayşe anne babasının ona doğum gününde aldığı kocaman bebeği birlikte oynamak için getirmiş. Merve, Ayşe'nin getirdiği bebeği çok beğenmiş. Kendisinde aynı bebeğin olmamasından dolayı Ayşe'ye bu bebeğin gerçekten çok çirkin olduğunu söylemiş. Ayşe'nin bebeğini hırpalamaya çalışmış ve yere atmış. Ayşe bu olaya çok şaşırılmış ve davranışının sebebini sormuş. Merve benim bebeklerim seninkinden çok daha güzel bize gelersen görürsün demiş. Ayşe benim daha farklı bebeklerim de var istersen onları da sana göstereyim, demiş. Merve onları beğeneceğini hiç sanmıyorum; ama yine de bir göreyim demiş. Ayşe bebeklerini Merve oynasın diye getirmiş. Merve ben bu bebekleri de beğenmedim oynamak istemiyorum demiş. Ayşe, Merve'nin evine gittiği zaman kendi bebeklerinin çok benzerlerinin Merve'de olduğunu görüyormuş. Bir gün Ayşe Merve'ye bebeklerini beğenmediği için çok üzüldüğünü ve kendi bebeklerinin de en az Merve'ninkiler kadar güzel olduğunu düşündüğünü söylemiş. Merve Ayşe'yi gerçekten üzdüğünü fark etmiş. Herkesin farklı şeylere sahip olabileceğini ve her zaman arkadaşı ile aynı şeylere sahip olamayacağını anlamış.

2. Aşağıdaki soruları öğrencilere sorunuz

a. Sizce bu durumda Merve'nin Ayşe'ye karşı hissettiği duygu ne olabilir?

b. Geçmişte siz hiç böyle bir duygu yaşadınız mı?

3. Öğrencilerin aşağıdaki konuda rol oynamalarını sağlayınız.

a. Merve Ayşe'yi kıskanmasaydı nasıl davranırdı? sorusunu öğrencilere sorunuz ve gönüllü bir öğrencinin bunu canlandırmasını isteyiniz.

4. Öğrencilerle kıskançlık duygusu ile ilgili konuşulabilecekler:

a. Öğrencilere kıskançlık duygusunun diğer duygular gibi herkeste bulunan bir duygu olduğunu söyleyiniz.

b. Kıskançlık duygusunun aşırıya kaçması durumunda (örneğin oyuncaklarımızı paylaşmadığımızda veya karşımızdakilere olumsuz davrandığımız zamanlarda) çevremizdekilerle kurulan ilişkilerimizin bozulabileceğinden öğrencilere bahsediniz.

c. Bu duyguyu onları başkaları ile paylaşmadığımız zaman kardeşimize karşı, arkadaşlarımıza karşı, anne babamıza karşı hissedebileceğimizden bahsediniz. Ör: anne babamızı kardeşimizle paylaşmakta güçlük çekebileceğimizden bahsediniz.

d. Bu duyguyu yaşadığımızı hissettiğimiz zaman bunun başkalarına zarar verebileceğini ve bu duyguyla ilişkilerimize zarar vermeyecek şekilde kendi içimizde baş edebilmeyi öğrenmemiz gerektiğini öğrencilere anlatınız.

5. Öğrencilere hiç kıskançlık duygusu yaşayıp yaşamadıkları sorusunu sorarak onlardan bu duygu ile başa çıkıp çıkamadıklarını anlatmalarını isteyiniz.

GİRİŞKENLİK

Düzyey : 2. Sınıf

Amaç :

Öğrencilerin,

- Girişken olmanın haklarını korumadaki önemini kavramalarına yardımcı olmak.
- Girişken olmanın, duygularını ifade etmelerinde ve etkili iletişim kurmalarındaki faydalarını kavramalarına yardımcı olmak.

Aktiviteler :

Bu ders iki haftada işlenecektir. İlk hafta ikinci aktiviteye kadar işlenecek, ikinci hafta üçüncü ve dördüncü aktiviteler işlenecektir.

1. Aşağıda verilen parçayı öğrencilerinize okuyarak etkinliği başlatınız.

“Gülten, ikinci sınıfta okuyan bir öğrenciydi. Ablası Gizem de dördüncü sınıfta okumaktaydı. Genelde herkes bu iki kardeşin birbirinden çok farklı olduğunu söylüyorlardı. İkisi de derslerinde çok başarılıydı ancak Gizem daha hareketli ve girişkendi. Gülten ise daha çekingendi. Topluluk önünde konuşmaya çekinir, duygularını ifade etmeye utanırdı. Oysa ablası Gizem hissettiklerini rahatça söyleyebiliyordu. Daha hareketli ve girişken olduğu için daha çok arkadaşı vardı. Öğretmenleri ve çevresindeki büyükler tarafından beğeniliyordu.

Ailesi ikisini de çok sevdiğini her zaman söylüyordu. Gülten ve Gizem bunu çok iyi biliyorlardı. Ancak Gülten de ablası gibi daha girişken ve hareketli olabilmeyi, istediklerini ve düşüncelerini rahatça söyleyebilmeyi çok istiyordu. Ablası ve ailesi ona bu konuda destek olacaklarına söz verdiler. Öğretmeni de sınıfta ona yardımcı olacaktı. Gülten de çekingenliğini yenmek için çaba göstereceğine söz verdi. O günden sonra, sınıfta daha çok söz almaya, etkinliklere daha çok katılmaya özen gösterdi. Öğretmenin onu beğendiğini söylemesi çok hoşuna gitti. Ablasıyla birlikte gezilere katıldı ve yeni arkadaşlar tanıyıp onlarla sohbet ettikçe kendini daha mutlu hissediyordu. Artık o da duygularını ifade etmeye başladığını gördü, girişken oldukça kendine güveninin arttığını ve kendini daha da mutlu hissettiğini fark etti. Artık çekingenliğini yenmişti. O da ablası gibi çevresi tarafından beğeniliyor ve isteklerini çekinmeden söyleyebiliyordu. Ailesi, öğretmen ve arkadaşları kendisine çok destek olmuşlardı ve Gülten onlara her defasında çok teşekkür ediyordu.

Aşağıdaki soruları öğrencilerinize sorunuz ve verdikleri cevapları sınıfta tartışınız.

- Gülten ve ablasının birbirinden farklı özellikleri neydi?
- Gülten neden ablası gibi girişken olmayı istiyordu?
- Gülten’e çekingenliğini yenebilmesi için kimler destek oldu?
- Gülten çekingenliğini nasıl yendi?
- Girişken davranışlar geliştirmesi Gülten’e ne gibi yararlar sağladı?
- Gülten daha girişken davranışlarda buldukça neler hissetti?

2. Yukarıda verilen hikayeyi öğrencilerinize “rol oynama” tekniğiyle sınıfta oynatınız. Öğrenciler rollerini oynadıktan sonra girişkenliği kısaca şu şekilde tanımlayınız.

“Girişkenlik, çekingen veya saldırganca davranmadan duygularımızı ve düşüncelerimizi karşımızdaki kişilere ifade edebilmektir. Girişken olmak, gerekli yerlerde hareketli ve istekli davranabilmemizi gerektirir.”

Bu açıklamadan sonra öğrencilerinizden girişken davranışlara örnek vermelerini isteyiniz. Onların cevaplarını aldıktan sonra size verilen örnek cevapları öğrencilerinizle paylaşınız.

Örnek cevaplar:

- Sınıfta öğretmenimizin sorduğu sorulara cevap vermek ve aktivitelere katılmak, girişken bir davranıştır.
- Bir topluluk önünde konuşma yapmak, tören veya bayramlarda şiir veya sunum yapmak için istekli olduğumuzu göstermek girişken bir davranıştır.

- Karşımızdaki kişilere duygu ve düşüncelerimizi ifade edebilmek girişken bir davranıştır.Örneğin bir konu ile ilgili düşüncemizi açıklayabilmek veya bizi çok üzen bir arkadaşımıza duygularımızı söylemek.
- Haksız davranışlarda bulunan kişilere yaptıklarının yanlış olduğunu belirtmek girişken bir davranıştır.Örneğin kantin önünde sırada beklerken önümüze geçmeye çalışan bir arkadaşımıza sıraya geçmesini rica etmek.

3. Öğrencilerinize aşağıda verilen talimatı okuyunuz.

Girişkenliğin ne demek olduğunu öğrendik.Şimdi size bazı durumlar okuyacağım.Sizden de bu durumlar karşısında gösterebileceğiniz girişken davranışları söylemenizi istiyorum.

Bu açıklamayı yaptıktan sonra aşağıda verilen örnek durumları sırasıyla okuyunuz ve öğrencilerinizden bu durumlar karşısında gösterebilecekleri girişken davranışları sözlü olarak canlandırmalarını isteyiniz.

Örnek durumlar:

- Okulda teneffüs saatinde yerlere çöp atan bir arkadaşınızı görüyorsunuz.Ona ne söylediniz?
- Beden Eğitimi öğretmeniniz Dr.Fazıl Küçük'ü anma Töreni'nde bayrak taşımaya gönüllü bir öğrenci arıyor ve siz de görev almaya isteklisiniz.
- Öğretmeniniz yakında ilkokullar arası resim çizme yarışması yapılacağını ve katılmak isteyen öğrencilerin kendisine açıklama yapmasını istiyor. Sizin güzel resim çizdiğinizi çevrenizdeki herkes söylüyor.
- Kantin sırasında bir arkadaşınız hiçbir şey söylemeden önünüze geçiyor.

Bu etkinliği bitirdikten sonra öğrencilerinize girişken davranışlarda bulunmanın bize ne gibi yararlar sağlayacağını sorun.Öğrencilerinizin verdiği cevapların yanı sıra size verilen örnek cevapları da sınıfla paylaşınız.

Örnek cevaplar:

- Girişken davranışlarda bulunmak, haklarımızı daha etkili savunabilmemizi sağlar.
- Duygu ve düşüncelerimizi daha rahat ifade edebiliriz.
- Kendimize olan güvenimiz artar ve kendimizi daha mutlu hissederiz.
- Daha hareketli ve daha başarılı oluruz.
- Çevremizdeki kişiler tarafından beğeniliriz.
- Bir çok aktivitelere katılırız ve daha fazla arkadaş ediniriz.

4. Öğrencilerinize daha önceden girişkenlikle ilgili bir olay yaşayıp yaşamadıklarını sorunuz ve varsa bunları sınıfla da paylaşmalarını isteyerek üzerinde tartışınız.

EMPATİ

Düzey:2.sınıf

Amaç:

- Öğrencilerin bir davranışta bulunurken başkalarının ne gibi duygular hissedebileceğini düşünerek hareket etmesi.

Aktiviteler

1.Aşağıdaki soruları öğrencilere, sorunuz.

a.Karşınızdaki kişilerin ne hissettiklerini anlayabilmek sizce neden önemlidir?

b.Karşınızdaki kişilerin hissettiklerini anlamasaydık sizce nasıl olurdu ?

c.Siz üzülüyorsunuz ve karşınızdaki kişiler sizin hissettiklerinizi anlamıyor siz ne hissederdiniz?

Böyle bir dünyada yaşadığınızı hayal edin ve karşınızdaki insanların sürekli sizi öfkeliendiren, üzen, mutsuz eden davranışlar sergilediklerini düşün neler olabilirdi? Böyle bir olayın rol oynanarak canlandırılmasını sağlayın. Daha sonra karşıdaki kişinin ne gibi duygular hissettiğini anlatın.

2.İnsanların neler hissettiğinizi anlamadıkları durumlarda öğrencilerin hissedebilecekleri duygular konusunda öğrencilere konuşunuz.

Mutsuzluk duygusu yaşarız.

Anlaşılmama duygusu yaşarız.

Karşınızdaki kişinin bize değer vermediğini hissediyoruz.

3.Aşağıdaki durumu öğrencilere okuyunuz.

Durum 1:

1.Murat sınıfta sürekli olarak konuşan, not tutmayan ve defterlerine özen göstermeyen bir öğrencidir . Sınıfta arkadaşları ile sürekli konuşmakta sınıfın içerisinde sürekli ayakta dolaşmakta ve öğretmenin söylediklerini dinlememektedir.

4.Aşağıdaki soruları öğrencilerinize sorunuz.

Sizce öğretmen bu öğrenci ile ilgili ne hissediyor olabilir?

Sizce öğretmenin mutlu olabilmesi için bu öğrenci ne yapılmalıdır?sorularını öğrencilere sorunuz.

5.Öğrencilerin yanıtlarından sonra aşağıdaki yanıtları veriniz.

Öğretmen, Murat'ın kendini dinlememesinden dolayı kızgınlık , mutsuzluk,öfke gibi duygular yaşayabilir.

Murat'ın sınıf içerisinde sessiz olması ve ayakta dolaşıp öğretmenin dikkatini bozmaması öğretmeni mutlu edebilir, yanıtlarını öğrencilere veriniz.

6. Aşağıdaki durumu öğrencilere okuyunuz.

Durum 2:

Mehmet'in annesi evi yeni temizlemiştir. Mehmet okuldan eve gelir çantasını ve paltosunu asmadan ortalığa bırakır. Çamurlu ayakları ile halıların üzerine basar ve odasını dağınık bırakarak hiç çalışmadan evden dışarıya çıkar. Mehmet'in dersleri, çalışmadığı için kötüye gitmektedir.Annesi Mehmet'in sınıfta kalmasını istememektedir.

7.Aşağıdaki soruları Öğrencilerinize sorunuz.

Sizce Mehmet'in annesi ne hissetmektedir?

Sizce Mehmet bu durumda eve girdikten sonra nasıl davranmalıdır ?

Sınıf içerisinde bu durum öğrencilere rol oynanarak canlandırılır ve Mehmet'in annesi rolünde oynayan öğrencilere bu rolü canlandırırken ne hissettiği sorulur daha sonra Mehmet'in paltosunu düzgün şekilde çıkarıp astığı, derslerine çalıştıktan sonra oyuna gittiği ve evi temiz bırakmak için ayakkabılarını çıkardığı şekilde rolün yeniden oynanması sağlanır. Bu durumda annenin ve çocuğun Mehmet'in dikkatli davranışları sonrasında kendilerini nasıl hissettiklerini rol oynayan öğrencilere sorunuz.

8.Aşağıdaki durumu öğrencilere okuyunuz.

Durum3:

Ayşe, saç konusunda annesi ile tartışmıştır. Okula oldukça üzgün bir şekilde gelir ve ağlamaktadır. Arkadaşları o gün Ayşe ile ilgilenmez ve oynamaya devam ederler. Ayşe bütün gününü bu problemini düşünerek ve ağlayarak geçirir.O ağlarken arkadaşları oyuna dalmıştır.

9.Sizce Ayşe, arkadaşlarının onunla hiç ilgilenmemesinden dolayı ne hissetmiştir? Sorusunu öğrencilere sorunuz.

10.Öğrencilerin yukarıda anlatılan olayı iki şekilde canlandırmalarını sağlayınız.

a- Ayşe'nin yanına hiç kimsenin gitmeyeceği şekilde öğrencilerden olayın canlandırılmasını isteyiniz.

b-Arkadaşlarının Ayşe ile ilgileneceği şekilde öğrencilerden olayı canlandırmasını isteyiniz.

HİKAYENİN İKİ YÜZÜ

Düzey: 2. Sınıf

Amaç:

- Öğrencilerin çeşitli durumlardaki farklı bakış açılarını görmelerini sağlamak

Aktiviteler:

Öğrencilere insanların aynı olayı, nesneyi ya da hayvanı gördüklerinde o olayla, nesneyle, hayvanla ilgili farklı fikirleri ve düşünceleri olabileceğini örnekler vererek anlatın. (Örneğin iki çocuk bir köpeği gördüklerinde biri çok mutlu olup köpeği sevmeye gidebilir diğeri ise korkarak köpeğin yanından kaçabilir.) İnsanların gördükleri şeylerle ilgili farklı düşüncelerinin o şeylerle ilgili önceki bilgilerinin önemli olduğunu söyleyin. (Bir çocuk evinde sevimli bir köpek besliyorsa tüm köpekleri sevebilir. Fakat başka bir çocuk bir köpeğin birisini ısırıldığını görmüşse köpeklerden korkabilir.)

Diğer bir örnek de öğrencilerinizin bildiği bir diziyi veya filmle ilgili olabilir.

Öğrencilerinizden kaçının o filmi veya diziyi sevdiğini veya sevmediğini oyalayınız. Bu oylamayı yemeklerle, şarkılarla derslerle ilgili de yapabilirsiniz. Öğrencilerin oylanana şeyle ilgili düşüncelerini de sorarak tüm sınıfın kendilerinden farklı bakış açılarının var olduğunu görmelerini sağlayınız.

Öğrencilerinize ‘Kırmızı Başlıklı Kız’ masalını okuyunuz. Daha sonra onlardan masalda neler olduğunu özetlemelerini isteyiniz ve masalda kimin ‘kötü’ olduğunu kimin suçsuz olduğunu öğrencilerinize sorunuz. Daha sonra Kırmızı Başlıklı Kız masalını Hain Kurt’un anlatımıyla öğrencilerinize okuyunuz.

Kurt:

- Güzel güneşli bir gündü. Ormanda piknik yapanların bıraktıkları çöpleri topluyordum.Çöpleri toplamadan giderek ormanımızı kirleten bu insanlara çok öfkelenmişim.. Tam o sırada şarkı söyleyen birini duydum..Gidip baktım. Kırmızı renkli tuhaf bir şapka giyen küçük bir kızdı. Önceki gün ektiğim çiçekleri kopardığını gördüğüm zaman gerçekten çok üzüldüm. O çiçekleri ekmek tüm günümü almıştı.. Ne yapıyorsun, diye sorduğum zaman büyük annesine ziyarete gideceğini ve onun için çiçek topladığını söyledi. Ormana saygı göstermeyen bu küçük kıza bir ders vermek gerektiğini düşündüm. Büyük annesini çok iyi tanıyordum.. Büyük çınar ağacının yanındaki kulübede yaşayan çok tatlı bir kadındı. Kestirme yoldan koşarak Kırmızı Başlıklı Kız’dan önce büyükannesinin evine gittim. Durumu ona anlattığımda o da torununa küçük bir ders vermek gerektiğini düşündü ve birlikte bir plan yaptık.. Ben büyükannenin geceliklerinden birini giyerek yatağına yattım. Büyük anne de yatağın altına saklandı. Amacımız Kırmızı Başlıklı Kız’ı sadece biraz şaşırtmaktı. Az sonra kapı çalındı. Kırmızı Başlıklı Kız’ı içeriye davet ettim. Daha selam bile vermeden Büyükanne senin kulakların neden bu kadar büyük, diye sordu. Çok kırıldım ama ona onu daha iyi duyabilmek için büyük olduklarını söyledim. Daha sonra gözlerimle, burnumla ilgili de tüm o üzücü şeyleri söyledi. En sonunda dişlerimin büyüklüğünü de yüzüme vurunca çok sinirlenerek seni daha iyi yiyebilmek için, diye bağırdım. Çılgınlık atarak odanın içinde koşmaya başladı. Ben de onu sakinleştirebilmek için peşinden koşuyordum. Tam o sırada elinde baltası olan korkunç bir oduncu camları kırarak içeri girdi ve beni yakaladı. Kırmızı
- Başlıklı Kız oduncuya onu yutmak istediğimi söyledi.. Ne kadar saçma hiç bir kurt bir insanı yutabilir mi? Üstelik de yaşlı büyükanne her şeyi unutmuş. Yatağın altında uyuyakaldığını ve hiçbir şey hatırlamadığını söyleyip duruyor. O günden beridir ormandaki herkes benden korkuyor ve bana Hain Kurt diyor. Ne kadar yalnızım bilemezsiniz.

- 52

Öğrencilerinizden masalın bu halini de dinledikten sonra masalı tekrar özetlemelerini isteyin ve aşağıdaki soruları sorun:

1. Kırmızı Başlıklı Kız’ın masalını ilk kez kurdun anlatışıyla dinledikten sonra fikirlerinizde ne gibi değişiklikler oldu?
2. Masalı kurdun anlatışıyla dinlememiş olsaydınız kurt ve kırmızı başlıklı kız ile ilgili neler düşünecektiniz?

İYİ KARAKTERLİ BİR İNSAN OLMANIN ÖNEMİ

Düzyey:2. sınıf

Amaç

- Öğrencilere karakter özelliklerinin hayata yansımısını göstermek.
- Öğrencilere iyi karakter özelliklerine sahip olmanın önemini göstermek.
- Öğrencilerin iyi karakter özelliklerini benimsemelerini sağlamak.

Aktivitelere

1. Öğrencilerinize bu derste yıl boyu işlediğiniz konuların neler olduğunu sorunuz. Cevaplarını aldıktan sonra onlara bu derste öğrendikleri konuların günlük hayatta davranışlarını etkileyip etkilemediğini ve eğer etkilemişse nasıl etkilediğini sorunuz.

2. *Öğrencilerinize bir kişinin sahip olması gereken olumlu (iyi) karakter özellikleri ne olmalıdır sorusunu sorunuz. Verilen cevapları tahtaya yazınız . Onların cevaplarını yazdıktan sonra eğer verilmemişse aşağıdaki cevapları da tahtaya yazınız.

- *yardımsever
- *adil
- *paylaşımıcı
- *sorumluluk sahibi
- *saygılı
- *dürüst
- *hoşgörölü
- *duyarlı vb.

Öğrencilerinize tahtada yazılan kişilik özelliklerine sahip bir insan ile arkadaş olmak istermiydiniz ve neden sorusunu sorunuz.

*Öğrencilerinize olumsuz karakter özelliklerinin neler olduğunu ve bu karakter özelliklerine sahip bir kişiyi nasıl etkileyeceğini sorunuz. (Ör. Sorumsuz bir insan çevresinde nasıl karşılanır? Neler yaşar?). Aşağıda olumsuz karakter özelliklerine örnekler verilmiştir eğer sınıfta verilmemişse bunları da tahtaya yazınız.

- *sorumsuz
- *adaletsiz
- *öfkesini kontrol edemeyen
- *saygısız
- *duyarsız
- *hoşgörüsüz
- *alaycı
- *sürekli çevresindekilere lakap takan
- *arkadaşlarına vuran (zorba)

Öğrencilerinize olumlu karakter özelliklerine sahip olmanın kişinin mutluluğu ve başarısı için çok önemli olduğunu söyleyerek çalışmayı bitiriniz.

HEPİMİZ FARKLIYIZ

Düzey:2.sınıf

Amaç:

- Öğrencilerin bireysel farklılıkları kabul edebilmesi
- Bu bireysel farklılıklarla yaşamayı öğrenmesi gerektiğini anlaması.

Aktiviteler

1.Aşağıdaki parçayı öğrenilere okuyunuz.

Tavşan ve Kirpi

Minik kirpi Minik bir gün ormanda yürürken Tavşan Tombik ile karşılaşmış. Ona merhaba Tombik nasılsın? demiş Tavşan kibirlice ona bakarak iyiyim demiş .İçinden, tanrım ne kadar da siyah tüyleri var bu kirpinin.Benim tüylerim yuryumaşak, bembeyaz ve güzel oysa onun bedeni sert dikenlerle dolu. Şu siyah bedenine bak ne kadar da farklı demiş . Minik kirpi bir kendi bedenine bir de tavşanın tüyelerine bakıp aman tanrım ne kadar da güzel tüyleri var ve keşke ben de onun gibi güzel olsam, keşke yumuşacık tüylerim olsa benim de diye iç çekmiş....Kirpicik tavşana bugün gene çok bakımlı ve güzelsin demiş.Tavşan da böbürlenerek evet baksana benim tüylerim yumuşacık ve bembeyaz oysa seninkiler çok sert ve simsiyah.Bunu duyan kirpicik çok kırılmış ...Zaten ben tüylerimi kendim de beğenmiyorum; ama onun bunu yüzüme karşı söylemesi ne kadar üzücü, Gözlerinden yaşlar süzülerek, neyse benim birazcık işim var gideyim diyerek arkasını dönüp gitmiş . Eve gittiği zaman tüyelerini taramış belki düzelirler diye ama olmamış düzelmemiş. Biraz daha yumuşak olsaydınız ne olurdu sanki diye kendi kendine söylenmiş . Her gün bedenini ve tüyelerini kendine dert etmiş . Keşke ben de onun gibi yaratılsaydım diye mutsuz olmuş.

Yine bir gün ormanda gezerken minik kirpi tavşanla yeniden karşılaşmış tavşan her zamanki gibi onunla dalga geçmiş. Tüylerin başkalarına batmıyor mu, gibi onu üzecek şeyler söylemiş . Bu arada yılanın biri sinsice tavşana yaklaşıyormuş .Yılan hımm şu tavşanın güzelliğine bir bakın tam ağzıma layık ne kadar da güzel, diye iç çekmiş. Tam tavşana saldıracaken küçük kirpi yılanı farketmiş ve tavşana dikkat et! diye bağırmış. Yılanı gören tavşan korkudan ne yapacağını şaşırılmış dizleri titremiş küçümsediği kirpiye kendisini kurtarması için yalvarmış. Kirpi hemen tostoparlak olmuş ve o sevmediği tüyelerini yılanı uzaklaştırmak için kullanmış. Yılanın canı o kadar acımış ki korkusundan nereye kaçacağını şaşırılmış. Toprağın içine bir deliğin içerisine kaçmış .Bugüne kadar tavşanın küçümsediği aşağıladığı kirpi hem de o sevmediği tüyleri sayesinde bir hayat kurtarmış. O günden sonra tavşan hatasını anlamış. Kirpiden özür dilemiş. Yaşamını kurtardığı içinse kirpiye teşekkür etmiş. Küçük kirpi ise , herkesin birbirinden farklı olduğunu, o beğenmediği tüyelerinin işe yaradığını ve kendisini olduğu gibi kabul etmesi gerektiğini anlamış.Bir de dış görünüşün insanın iç güzelliğinden önemli olmadığını farketmiş.Çünkü kirpicik kendisine kötü davranan birisine yardım edebilecek ve ona iyiliğin, yardımlaşmanın gücünü gösterebilecek kadar güzel bir karakterdeymiş.Kirpicik, en büyük güzelliğin bu olduğunu anlamış.O günden sonra kendisinin çok değerli bir kişi olduğunu ve kendisini sevmesi gerektiğini anlamış.

2.Aşağıdaki soruları öğrencilere sorunuz.

a-Tavşanın başkasının görünüşüyle dalga geçmesi sizce nasıl bir davranıştır?

b-Kirpi, herkesin farklı özellikleri olduğunu ve kendi bedeninin daha farklı şekilde işe yaradığını nasıl anladı, sorularını öğrencilere sorunuz..

3.Aşağıdaki aktiviteleri öğrencilere yaptırınız.

a-Önce kuklalarla masalı öğrencilere anlatınız.

b-Öğrencilere masalı dramatize ettiriniz. Kirpinin tavşanın onunla dalga geçmesi sonucu ne hissettiğini öğrencilere sorunuz.

c-Öğrencilere arkadaşlarının kendilerinin bazı özellikleri ile dalga geçecek olsalar nasıl hissedecekleri sorusunu sorunuz. Örneğin gözleri zayıf olan ve kalın gözlükler takan bir öğrenci olsaydınız ve diğer arkadaşlarınız bu duruma gülselerdi kendinizi nasıl hissederdiniz?sorularını öğrencilere sorunuz.

4.Öğrencilere bireysel farklılıklarla ilgili olarak aşağıdaki açıklamaları yapınız.

a-Bu hikayede farklı özellikleri olan iki canlıdan bahsedilmektedir.Bu iki canlı gibi insanlar da birbirinden farklıdır. Her insanın birbirinden farklı olduğunu öğrencilerinize anlatınız. Örneğin siz kırmızı renginden hoşlanırken başkaları maviden hoşlanabilir ya da siz uzun boylu iken başkaları kısa boylu olabilir.

b-İnsanların dış görünüşleri de birbirinden farklı olabilir. Her insanın birbirinden farklı ve güzel özelliklerinin bulunduğunu öğrencilere aktarınız.

c-İnsanların görünüşlerindeki farklı durumlarla dalga geçmenin doğru güzel bir davranış olmadığını öğrencilere anlatınız.

d-Gerek kendimizin gerekse başkalarının bireysel farklılıklarını kabul etmenin ve kendimizi sevmenin mutlu olmak için önemli olduğunu öğrencilerinize anlatınız.

SORUNLAR

Düzey:2. sınıf

Amaç:

- Öğrencilerin yaşadıkları kişisel sorunlara örnekler verebilmeleri
- Öğrencilerin yaşadıkları kişisel sorunları uygun ifade etme yollarını öğrenmeleri
- Öğrencilerin kişisel problemlerine uygun çözümler getirme konusunda becerilerini artırma

Aktiviteler:

1. Öğrencilere etkinliğin amacını açıklayınız.

‘Sorun’ kelimesi tahtaya yazınız ve öğrencilere ne anlama geldiğini sorunuz.

Öğrencilere okulda kendi yaşadığınız sorunlardan ‘..... yaparken sorun yaşıyorum.’

Kalıbını kullanarak örnekler veriniz (Örneğin ‘tahtaya yazarken tebeşirim bittiğinde sorun yaşıyorum.’ Ya da dersimi bitirmeden zil çaldığında sorun yaşıyorum’ gibi)

Oyun oynarken ne sorunlar yaşadıklarını sorunuz.

Öğrencilerinize sorun çözmeye kullanılabilecek en etkili yolun;

- a) Sorunu doğru şekilde ifade edebilmek
- b) Sorun için birden fazla çözüm yolu düşünmek
- c) Çözüm yollarının içinden en uygununu seçmek

oduğunu söyleyin.

a) Evde, okulda...vb yaşadıkları sorunları anlatmalarını isteyiniz.

Ve öğrencilerin ‘..... yaparken sorun yaşıyorum.’ Şeklinde cümle kurmalarını isteyiniz. Anlattıkları sorunlara ilişkin o anki duygu ve düşüncelerini ortaya çıkaracak sorular sorunuz.

b) Öğrencilerden birinin söylediği sorun ifadesini tahtaya yazın ve öğrencilerinizden bu sorunla ilgili düşündükleri farklı çözüm önerilerini isteyin.

Örneğin:

Didem: Melis oyuncakımı alıp geri vermediğinde sorun yaşıyorum.

Öneriler:

- Didem Melis’i öğretmene şikayet edebilir.
- Didem de Melis’in oyuncakını alır.
- Oyuncakını vermezse ona küseceğini söyler.
- Didem Melis’e o oyuncakı çok sevdiğini geri verirse birlikte oynayabileceklerini söyler. (uygun cevap önerisi öğrencilerden alınamazsa bu öneri seçeneği öğretmen tarafından tahtaya yazılabilir.)

c)Daha sonra her çözüm önerisiyle ilgili öğrencilerinize ; Didem böyle yaparsa Melis ne hissedebilir? Ne cevap verebilir? Böyle yapınca sonuçta neler olabilir? Sorularını sorarak öğrencilerin en uygun cevap seçeneğini bulmalarını sağlayın.

En uygun çözüm yolu ve gerekçeleri üzerine anlaştıktan sonra öğrencilerinize karşılaştıkları tüm sorunların çözümünü kolaylaştırmak için bu yöntemi kullanabileceklerini söyleyin.

Kimsenin sorunsuz bir hayatı olamayacağını ve yaşadıkları sorunları diledikleri zaman size ya da ailelerine aktarabileceklerini vurgulayınız.

Öğrencilerden evde, okulda ya da arkadaşlarıyla yaşadıkları bir sorunla ilgili resim yapmalarını isteyerek etkinliği bitiriniz.

RESİMLİ HİKAYELER

Düzyey: 2.sınıf

Amaç:

- Öğrencileri bilişsel düşünceye yönleltmek
- Öğrencilerin kendini ifade ve iletişim becerilerini geliştirmek

Aktivitelere:

1. Öğrencilerinize örnek bir hikayeyi dört beş resimle anlatılacak şekilde tahtaya çizin (önceden kartona hazırlanmış bir çizimin tahtaya asılması şeklinde de olabilir) ve öğrencilerden bu hikayede neler olduğunu tahmin etmelerini isteyin. Cevapları aldıktan sonra hikayenizi öğrencilere anlatın.

Okuduğunuz bir hikayenin kısa bir paragrafını tüm öğrencilerinizden kelimeleri kullanmadan resimlerle, figürlerle yeniden oluşturmalarını isteyin. Tüm sıfatlar ve isimler resimlere ifade edilmelidir.

2. Öğrencilerinizi kendi seçtikleri bir konuyla ilgili üç-dört cümlelik bir hikaye düşünmeye yönlendirin. Daha sonra herkesin hikayelerini resimli hikayeye dönüştürmelerini isteyin. Hikayeler tamamlandıktan sonra herkesin resimli hikayesini sıra arkadaşına vermesini söyleyin. Arkadaşının hikayesini alan öğrenciler resimlerin yardımıyla hikayeleri 'okumaya' çalışmalıdırlar. Öğrenciler hikayeleri okuduktan sonra kendi resimli hikayesinde neler çizdiğini sıra arkadaşına anlatır ve gerçek hikayelerle, kendi okudukları şekli karşılaştırılır. Resimli hikayeleri okuyabilen öğrencilerle hikayelerin konusunu ve neyle ilgili olduğunu nasıl anladıklarını sınıf arkadaşlarına açıklamalarını isteyin. Her sıradan birkaç resimli hikaye örneğini, gönüllü öğrencilerin, sınıfla paylaşmalarını isteyin.

Örnek:

Siyah bir köpek benekli bir kediyi yolda kovalıyormuş. Kedi koşarak bir evden içeriye girmiş. Fakat elinde süpürgesi olan yaşlı bir kadın kediyi evden dışarıya atmış.

KAYNAKÇA

www.goodcharacter.com

Akman, Y, Erden, M.(1997). Eğitim Psikolojisi .Ankara:Arkadaş Yayınevi.

Altınay,D.(1999)Psikodrama Grup Psikoterapisi 300 ısınma Oyunu .İstanbul:Sistem Yayıncılık.

Erkan.S.(2000)Örnek Grup Rehberliđi Etkinlikleri. Ankara:Pegem Yayıncılık.

Erkan,S.(2004) Okul Psikolojik Danışma ve Rehberlik Programlarının Hazırkanması.Ankara:Nobel Yayıncılık.

Selçuk, Z.,Güner, N. (2000) Sınıf İçi Rehberlik Uygulamaları.Ankara:Pegem Yayıncılık.

Haddu, M.(2001) Hayır Demeyi Bilmek.İstanbul:İletişim Yayınları.

*Düzenli Olmak konu başlıklı 1. aktivite Psikolojik Danışman ve Rehber Öğretmen Ulusal Metay'ın derslerinde uyguladığı etkinliklerden alınmıştır.